Пралетары ўсіх краёў, злучайцеся!

Савецкая Беларусь

Орган Цэнтральнага [illegible] Камітэту Савету БССР.

10 год выданьня — ШТОДЗЁННАЯ ГАЗЕТА — № 292 (2781) — Панядзелак, 23-га сьнежня 1929 г.

АДРАС РЭДАКЦЫІ і КАНТОРЫ: МЕНСК, рог вуліц Леніна і Карла Маркса (2-гі Дом Саветаў).

ТЭЛЕФОНЫ: Рэдакцыя — № 478, Рэдактара — № 769, Канторы — № 244.

Матэр'ялы прымаюцца з 9-й да 3½ гадз.

Нявыкарыстаныя рукапісы назад аўтарам не звяртаюцца.

КОШТ НУМАРУ 5 кап.

ПАДПІСНАЯ ПЛАТА: [illegible]

ПЛАТА ЗА АБВЕСТКІ: [illegible]

ПЛАТА ЗА ПУБЛІКАЦЫІ: [illegible]

ПАДПІСКА ПРЫМАЕЦЦА ў канторы газэты, [illegible]

[illegible] „Савецкая Беларусь" [illegible] публічн. бібліятэка [illegible] адзін экз.

Забойцы тав. Варавы перад пралетарскім судом

[illegible] Менскі акруговы суд [illegible] ВАРАВЫ [illegible]

Суд пасьля нарады хадайнічаньне абвінавачанага [illegible] пыту абвінавачанага Насуты.

Міжнароднае становішча СССР

Абмен нотамі ангельскага і савецкага ўрадаў

ЛЁНДАН, 20-12. Сёньня паўнамоцны прадстаўнік СССР у Лёндане т. Сакольнікаў і савецкага паўнамоцнага прадстаўніцтва СССР т. Багамолаў на [illegible] ангельскага міністра замежных справаў Гэндэрсона. Тав. Сакольнікаў і Гендэрсон абмяняліся нотамі ангельскага і савецкага ўрадаў па пытаньні аб узаемным устрыманьні ад варожых выступленьняў.

Тэкст ангельскай ноты міністэрствам замежных спраў яшчэ не агалошан.

Аб аднаўленьні зносін з СССР

ПАРЫЖ, 20-XII. Як паведамляюць з Брусэлю, Вандэрвэльдэ заявіў камісіі па замежных справах бэльгійскага парлямэнту, што сацыялістычная фракцыя пры абмеркаваньні бюджэту міністэрства замежных спраў узьніме пытаньне аб аднаўленьні дыпляматычных зносін з СССР.

ПРАГА, 20-12. У палацы дэпутатаў учора абдываліся спрэчкі па дэклярацыі ўраду. Чэскі сацыял-дэмакрат Тынкер выказаўся за прызнаньне СССР Чэхаславакіяй.

Працідзеяньне палітыцы абкружэньня

БЭРЛІН, 20-XII. „Дэйтшэ Цэйтунг" сьвяткае перадавіцу падпісаньню ў Парыжы новага савецка-турэцкага пратаколу. На думку газэты, пратакол гэты зьяўляецца значным посьпехам СССР у процідзеяньні палітыцы абкружэньня, якую праводзяць капіталістычныя дзяржавы.

Параграф 2 савецка-турэцкага пратаколу,—піша газэта,—абмяжоўвае волю дыпляматычна-палітычнай дзейнасьці абодвых бакоў у значна большай ступені, чымся іншыя дагаворы аб прызнаньні і [нэўтралітэце], падпісаныя за апошнія гады між рознымі дзяржавамі.

Толькі злосны камэнтатар савецка-турэцкага дагавору можа заявіць, што дагавор зьяўляецца зброяй вайны. Дрэнным прадказаньнем для Лігі Нацый зьяўляецца тое што „капіталістычныя" дзяржавы прымушаны шукаць абароны ад імпэрыялізму ў бальшавікоў".

Крызіс Амэрыкі адбіваецца на Італіі

РЫМ, 19-12. Эканамічны крызіс Амэрыкі, які адбіўся ўжо на вытворчасьці аўтамабіляў Італіі, выклікаў таксама пагоршаньне становішча італьянскай гандлёвай прамысловасьці, якая ўжо і раней цярпела цяжкасьці, і шаўковай.

У сувязі з паграажаючым становішчам шаўковай прамысловасьці была склікана спэцыяльная нарада пад старшынствам Мусаліні. Нарада ўхваліла стварыць фінансавы сындыкат, задачаю якога зьяўляецца затрыманьне цэн на шоўк на ранейшым узроўні шляхам пардакаваньня рынку.

Трагічны пералёт

БЭРЛІН, 20-XII. Паштовы самалёт-экспрэс паветранага таварыства Люфт Гёнза, які зрабіў удалы пералёт на Канарскія выспы, вяртаючыся назад пацярпеў аварыю каля Бэрліну ў прычыне густога туману. Абодвы лётнікі Шрэдэр—Альбрэхт—загінулі.

Лётнікі гэтыя вядомы ў Савецкім Саюзе сваім удалым пералётам у Іркуцк у 1928 г.

Экіпаж самалёту „СТРАНА СОВЕТОВ" вярнуўся ў СССР

Ударнікам—лётнікам-пераможцам паветра і адлегласьцяў—гучнае пралетарскае УРА!

Залатымі літарамі ў гісторыі лётнай справы запішам гераічны, пасьпяховы пералёт на самалёце савецкай канструкцыі

УДАРНІКІ ПАВЕТРА

1-га лістапада гэтага году ў Нью-Ёрку спусьціўся савецкі самалёт „Страна Советов". Гэта быў слаўны канец гэраічнага пералёту чатырох адважных савецкіх авіятараў на самалёце поўнасьцю (апроч двух нямецкіх матораў) пабудаваных на савецкіх заводах з нашага матар'ялу.

Пералёт сапраўды быў гэраічным. Самалёт пад кіраўніцтвам лётніка тав. Шастакова, пры непасрэдным удзеле лётніка тав. Болатава, борт-мэханіка

„СТРАНА СОВЕТОВ" У НЬЮ-ЁРКУ

Зьверху зьлева направа: лётчыкі т. т. ШАСТАКОЎ і БОЛАТАЎ; унізе: борт-мэханік т. ФУФАЕЎ і авіанавігатар т. СТЭРЛІГАЎ

т. Фуфаева і авіанавігатара т. Стэрлігава праляцеў больш дваццаці тысяч кілёмэтраў знаходзячыся ў паветры 137 гадзін і пралятаючы ў гадзіну каля 150 кілёмэтраў.

137 гадзін—палёту, пры васеньнім надвор'і скрозь густыя туманы, дажджы, буры, над густой сібірскай тайгою і разьюшаным Вялікім Акіянам.

Пералёт закончаны з максымальным посьпехам. Савецкія авіятары паказалі ўзоры лётніцкага мастэрства, нашы лётнікі наладзілі таксама змычку з рабочымі Амэрыкі, нашы лётнікі прыкавалі ўвагу ўсяго сьвету, як да сваёй паездкі, так і да ўсяго СССР і да нашага будаўніцтва.

Але дамо слова самім гэроям.

Станцыя Негарэлае. Пасьля трох месяцаў ростані нашыя лётнікі на нашай савецкай зямлі. Пасьля прывітаньняў т. Дрылёнка, Аксючыца, Аверына, чыгуначнікаў Негарэлага, на імправізаванай трыбуне т. Шастакоў.

Моцнае ўра, доўгія авацыі, гарачыя лёзунгі.

Нарэшце т. Шастакоў мог прыступіць да прамовы.

— Пасьля з большым трох месяцаў паездкі па Эўропе, Азіі і Амэрыцы нам хочацца моцна, радасна крыкнуць вам блізкае для нас і для вас слова—таварышы! Мы цяпер толькі адчуваем, якое ў нашай савецкай краіне чыстае паветра. Нам тут лягчэй дышыцца. Мы так моцна перажываем гэтае першае спатканьне на савецкай зямлі, што цяжка сабрацца з думкамі. Мы ніяк не чакалі такога цёплага спатканьня.

Мы, савецкія авіятары, зрабілі сваю справу, як і кожны з вас у майстэрнях, фабрыках, заводах. Задача дагнаць і перагнаць капіталістычныя краіны ў галіне тэхнікі была нашай непасрэднай задачай. У часе палёту мы пабачылі, што ў некаторых галінах наша краіна ўжо перажыла капіталістычную тэхніку.

Самалёт „Страна Советов" з захапленьнем аглядваўся амэрыканцамі і яны казалі, што такой штушкі і яны нават ня маюць. А наш самалёт пабудаваны выключна з савецкага матар'ялу нашымі работнікамі пад кіраўніцтвам т. Туполева. Самалёт наш увесь мэталёвы з кальчуга алюмінія. І трэба сказаць, што самалёт ня гледзячы на дрэнныя ўмовы пералёту добра вытрымаў іспыты. Нямецкія-ж маторы трохі падвялі. Два разы прышлося іх мяняць.

Але кончыўся пералёт.

Нашы авіятары ў Амэрыцы.

І т. Шастакоў апавядае далей пра спатканьне з амэрыканскай грамадзкасьцю і асабліва пра спатканьне з амэрыканскімі рабочымі.

Нас спаткалі—кажа т. Шастакоў—галоўным чынам рабочыя. У Нью-Ёрку на аэрадроме было 10.000 рабочых. Нас віталі яны і прасілі перадаваць прывітаньні пралетарыям нашага Саюзу. Рабочыя Амэрыкі пасьля спатканьня на аэрадроме наладжвалі спэцыяльныя мітынгі, куды запрашалі нас. На грошы, сабраныя на мітынгу, яны купляюць трактары і пасылаюць гэтыя трактары ў калгасы СССР. Мяне нядаўна паведамілі, што калгас імя самалёту „Страна Советов" у Нова-Капёрскай акрузе ўжо атрымаў з Нью-Ёрку 15 трактараў.

У канцы свайго каротка тэрміновага прывітаньня т. Шастакоў спыніўся на цяжкасьцях пералёту, на перамозе стыхіі і зазначыў, што гэты і гэткія пералёты нам па плячу і пад сілу.

* *
*

Нашы савецкія авіятары аб'ехалі палову зямное кулі па самалёце і другую палову зямное кулі яны а'бяжджаюць параходам і цягнікам. І вось менавіта аб апошнім яны і шкадуюць. Шкадуюць што ня мелі, магчымасьці зрабіць палёту навокала зямное кулі.

Уся-ж савецкая грамадзкасьць ганарыцца сваімі авіятарамі. Т.т. Шастакоў, Фуфаев, Болатаў і Стэрлігаў выканалі з гонарам пастаўленую перад імі задачу. Сваю работу яны выконвалі старанна і добрасумленна, за сваю работу яны могуць быць названымі баявымі ударнікамі паветра, ударнікамі сваёй адважнай работы.

Читателям газеты „Савецкая Беларусь" — Мы несказанно рады, что после долгой разлуки вновь мы на советской земле.

Шест[illegible] 21/XII

Савецкая грамадзкасьць ужо ацаніла добрую работу экіпажу самалёту „Страна Советов" і цэнтральны савет ТДАавіяхіму узьняў пытаньне перад ЦВК СССР аб нагараджэньні ўсяго экіпажу „Страны Советов" ордэнам працоўнага сьцягу.

Т.т. Шастакоў, Фуфаев, Стэрлігаў і Болатаў гэтага заслужылі.

П.

ПРАЦОЎНЫЯ МЕНСКУ СУСТРАКАЮЦЬ ЛЁТНІКАЎ

9 гадзін вечара.

Вакзал Менск-пасажырскі паступова напаўняецца.

Першымі зьявіліся чырвонаармейцы, строем увайшлі яны ў залю і рассыпаўшыся навадзілі сабою ўвесь вакзал. А вось і авіяхімаўцы з жоўтымі перавязямі на рукавах, з процівагазамі цераз плячо.

Там і тут чырванеюць сьцягі, блішчаць медныя трубы аркестраў, каскі пажарнікаў.

Вясёлы, бадзёры гоман стаіць у залі.

— Калі прыдзе цягнік? Ці доўга будзе стаяць... Гэта браце ня штука такі пералёт... Наша тэхніка далёка пашла ўперад...

Чуваць асобныя адрыўкі гутарак.

Нецярпліва пазіраюць на вакзальны гадзіньнік, вялізная стрэлка якога, як на зло, рухаецца вельмі павольна.

Першымі ня вытрымалі аркестры.

Баявы марш пераплёўся з гукамі радыё з гоманам натоўпу працаўнікоў, якія прышлі сустрэць сваіх гэрояў.

* *
*

Праз увесь пэрон доўгімі стройнымі шэрагамі выцягнуліся чырвонаармейцы, ТДА-Авіяхім, рабочыя.

Пад гукі аркестраў, якія грымяць адразу ўсе, падыходзіць цягнік.

Вочы шукаюць тых чатырох, якія выканалі цяжкую задачу пералёта, даказаўшы гэтым нашу моц, нашу абароназдольнасьць...

Вось і яны. Яны абыходзяць шэрагі, вітаюцца.

— Няхай жыве экіпаж „Краіны Сатаў! Няхай жыве Чырвоная армія! Няхай жыве абароназдольнасьць СССР! Ур-ра! грыміць у паветры.

* *
*

Ад імя працоўных Менску лётнікаў вітаюць прадстаўнікі ТДА-Авіяхіму і прафсаюзаў.

Ад імя чырвоных лётнікаў тав. Шастакоў адказвае на прывітаньне.

— Пералёт хаця і быў цяжкім, але ён заўсёды нам па плячу. Наша тэхніка далёка пашла ўперад. Нашым самалётам, які сканструіраван і пабудован рабочымі—дзівілася ўся Эўропа і Амэрыка. Наша Чырвоная армія, ТДА-Авіяхім—зьяўляюцца моцнымі баявымі адзінкамі, якія прымушаюць капіталістычны Захад умерыць свае апэтыты на савецкую краіну".

Тав. Шастакоў перадаў прывітаньне працоўным СССР ад амэрыканскіх рабочых.

Другі званок. Цягнік павалі рухаецца пад гукі аркестру, магутнае „Ўра", рэвалюцыйныя лёзунгі.

* *
*

Апрача прывітаньня рабочых, лётнікі вязуць нам падарункі ад пралетарыяту Амэрыкі.

У іх багажу звыш 25 сьцягоў, якія перадалі ім амэрыканскія пралетарыі, мэдаль з адбіткам самалёту і рэвалюцыйнымі надпісамі, кофта для Н. К. Крупскай, якую зрабілі ёй малайскія піянэры і шмат чаго іншага.

Але самае галоўнае—яны вязуць нам гарачае спачуваньне пралетарыяту ўсяго сьвету, які з цікавасьцю сочыць за нашай працай над пабудовай СССР—бацькаўшчыны сусьветнай рэвалюцыі, які ганарыцца нашымі дасягненьнямі.

М.

Прывітаньне лётніка т. Болатава

Шлю палкае прывітаньне працоўным БССР чырвонаармейцам і каманднa-палітычнаму складу Чырвонай арміі і чытачом газэты «Савецкая Беларусь».

Ф. Болатаў.

Негарэлае—Менск.
21-га сьнежня.

Тэрор у фашысцкай Польшчы

Дэманстранты патрабавалі зараз-жа вызваліць камдэпутата Росяка

ВАРШАВА, 21. „Газэта Варшаўска" паведамляе, што ў лодзінскім тэкстыльным раёне ў Пабіяніцах адбылася магутная дэманстрацыя беспрацоўных. Беспрацоўныя стройнымі шэрагамі накіраваліся да будынку клясавага саюзу тэкстыльшчыкаў. Паліцыя некалькі разоў нападала на калёны дэманстрантаў, аднак не магла іх разагнаць.

Калі-ж дэманстранты падыйшлі да будынку, клясавага прафсаюзу тэкстыльшчыкаў, да іх з прамовай выйшаў камуністычны дэпутат Росяк. Атрад паліцыі накінуўся на камдэпутата. Паліцыянты схапілі яго з усіх бакоў і завезьлі ў паліцэйскі камісарыят.

Узбураны натоўп рабочых накіраваўся да будынку паліцэйскага камісарыяту і катэгарычна патрабаваў зараз-жа вызваліць арыштаванага. Падасьпелі новыя атрады пешай і коннай паліцыі, якія накінуліся на дэманстрантаў і пачалі іх зьбіваць бізунамі. Паліцыі ўдалося разагнаць дэманстрантаў, прычым учынены шматлікія арышты.

460 рабочых выкінута на брук

ВАРШАВА, 21. Крызіс у мэталёвай прамысловасьці шырыцца з кожным днём. Сёньня газэта „Роботнік" паведамляе, што капальня „Паўліна" спыніла працу і звольніла з працы 460 рабочых.

[illegible] ліку звольненых з працы ёсьць рабочых, якія працавалі на гэтай капальні ад 22 да 30 год. Адміністрацыя абвясьціла, што ніякай дапамогі звольненым з працы яна даць „ня можа?"

Так у Польшчы расьце армія беспрацоўных, павялічваецца самагубствы, беспрацоўным робіцца жабракамі.

З другога боку, узрастае клясавая сьвядомасьць, рабочыя пераконваюцца, што толькі ў барацьбе пад кіраўніцтвам кампартыі, яны знойдуць шлях выхаду з таго жудаснага становішча, да якога давёў іх фашысцкі ўрад.

Бартэль складае габінэт

ВАРШАВА, 22. Бартэль паведамляе аб тым, што прэзыдэнт прапанаваў яму фармаваньне габінэту.

Прэзыдэнт зьвярнуўся да былога прэм'ера Сьвітальскага з падзякай за тое, што ён стойка трымаўся на пасту ў цяжкі момант, калі ўрады крызіс мог абярнуцца ў агульны крызіс».

(ТАСС)

Клясавая расправа

ВАРШАВА, 21. У варшаўскім акруговым судзе закончыўся вялікі камуністычны працэс. Суд вынес суровы прыгавор: ад 8—да 3 год катаргі.

У той час, як фашысцкі суд выносіў прыгавор, рабочыя наладзілі вялікую дэманстрацыю пратэсту каля будынку суду.

Арышты

ВАРШАВА, 21. Газэты паведамляюць аб масавых аблавах і арыштах у рабочым раёне Варшавы. Няма таго дню, каб ня быў арыштаваны „агент Масквы". У рабочых раёнах цэлая хмара шпікаў шукае «западазроных», а ночну робіцца аблавы і арышты.

20-га арыштаваны нейкі Фэйфэль Футэрфас, у якога паліцыя нібы знайшла „шмат камуністычнай адозваў".

*

ВІЛЬНЯ, 22. „Дзеньнік Віленскі" паведамляе, што паліцыя арыштавала вучня віленскай беларускай гімназіі Панцэвіча, які нібы быў „западозран у камуністычнай дзейнасьці".

Арыштаванага Панцэвіча закавалі і адвялі ў лукіскі астрог.

* *

ВІЛЬНЯ, 22. У памяшканьні віленскага прафсаюзу мэталёўцаў паліцыя ўчыніла вобыскі. Арыштован сакратар саюзу Міхась Пуркін.

„Дзеньнік Віленскі" зазначае, што сярод сябраў саюзу мэталёўцаў шмат камсамольцаў і што нібы Міхась Пуркін таксама зьяўляецца камсамольцам

У лягеры кітайскай контр-рэвалюцыі

Дыпляматычны корпус—аб „міжнародным поезьдзе"

ТОКІЁ, 19-12. Водлуг паведамленьня газэты „Асахі" з Харбіну, дыпляматычны корпус у Манчжурыі ў сувязі з адказам прадстаўніка кітайскай улады дазволіць падарожжа ў „Міжнародным поезьдзе", зьвярнуўся да Чжан-Сюэ-Ляна з нотай.

[illegible] гэтай ноце дыпляматычны корпус зазначае, што, папершае, горад Хайлар не заняты савецкім войскам, адмысловае мангольскае насельніцтва церпіць ад рабункаў кітайскіх салдат, падругое, што ў сувязі з савецка-кітайскімі перамовамі ў Хабараўску Мукдэнскі ўрад павінен неадкладна ўжыць захады для аднаўленьня міру і ўпарадкаваньня пытаньня аб мангольскай арміі.

[illegible] ноце зазначаецца таксама, што міжнародныму поезду [illegible] вельмі магчымасьць праехаць на захад ад мяжы ў сувязі з тым, што можа быць уцягнутым у справы [СС]СР і Кітаю, а абсьледваньне становішча на чужаземцаў у раёнах, пацярпелых ад ваенных апэрацый.

Ультыматум Японіі нанкінскаму ўраду

ТОКІЁ, 20-XII. Як паведамляюць газэты, кітайскі пасланьнік Ван-Юн-Бао наведаў японскага міністра замежных спраў Сідэхару і афіцыйна паведаміў яго, што Нанкінскі ўрад не дае згоды на назначэньне Абаты на пасаду японскага пасланьніка ў Кітаі.

Абата, які займаў у апошні час пасаду японскага пасланьніка ў Турцыі, адыграў у свой час выдатную ролю ў падачы Кітаю вядомых 21-го патрабаваньняў і яго кандыдатура выклікала з гэтае прычыны абурэньне кітайскай грамадзкасьці.

Газэта „Місі-Місі" паведамляе, што Сідэхара заяў надзвычайна цьвёрдую пазіцыю ў адказ на адмову Кітаю прыняць Абату. Газэта лічыць, што японскі ўрад адмовіцца назначыць у Кітай пасланьніка датуль, пакуль Кітай не згодзіцца прыняць Абату, прычым адначасна спыніць усе перамовы з Нанкінскім урадам.

Нямецкі консул Штобэ наведаў зьняволеных савецкіх грамадзян

ТОКІЁ, 19-12. Водлуг паведамленьня з Харбіну, нямецкі консул Штобэ наведаў учора зьняволеных савецкіх грамадзян. Савецкія грамадзяне, згодна агульнай думкі, будуць хутка вызвалены.

Напад хунхузаў

ТОКІЁ, 20-XII. 19-га сьнежня хунгузы напалі на лесарубаў на Тыгравай дачы каля Харбіну, абрабавалі і запалілі 30 кітайскіх і расейскіх рабочых.

Крушэньне цягніка

ТОКІЁ, 20-XII. Як паведамляюць з Харбіну, каля станцыі Гуанчэнцзу здарылася крушэньне таварнага поезду. Цягнік сьвінуўся. 3 вагоны разьбіта.

Рабуюць УК чыгунку

ТОКІЁ, 19-XII. Як паведамляюць з Харбіну, у бухгальтарскай справаздачы кіраўніка УК чыгункі ёсьць спэцыяльны артыкул пад назваю „выдаткі, зьвязаныя за стратамі УК чыгункі ад канфлікту".

Па гэтым артыкуле праводзяцца ўсе непасрэдныя выдачы грашовых сум кітайскай уладзе на ваенныя патрэбы. За лістапад па гэтым артыкуле праведзена выдаткаў на 5 мілёнаў руб.

Памяць аб гэроях Далёка-Ўсходняй жыве ў нашых сэрцах

ЧЫТА, 20-XII. Рабочыя ленінградзкіх фабрык і заводаў паслалі на Далёкі Ўсход дэлегацыю ў складзе 42 чалавек, якія на працягу 6-ці тыдняў падрабязна знаёміліся са станам і баявой апарацыяй асобнай Далёка-Ўсходняй арміі. На падставе заўважанага і апавяданьня жыхароў Далёка-Ўсходняй краю рабочыя пляны ў лісьце свой да рабочых клясы і працоўных СССР заяўляюць:

„Асобная Далёка-Ўсходняя армія гордая стаіць на сваёй баявой варце, моцна і пасьпяхова адбівае спробы нападу на нашу краіну.

Асобная Далёка-Ўсходняя армія, як і ўся Рабоча-Сялянская армія, выхавана ў пралетарскім духу, даказала, што Чырвоная армія на справядлівасьці зьяўляецца перадавым узброеным атрадам пралетарыяту, моцным абаронцам пралетарскай краіны.

Мы бачылі самую моцную сяйбку камандна складу і чырвонаармейцаў, узаемныя клапоты і дружбу пры вакаваньні цьвёрдай і моцнай чырвонаармейскай дысцыпліны.

Дзеяньні асобнай арміі заслужылі, каб іх адзначыла ўся краіна. Мы ўзьнімаем пытаньне аб узнагародзе асобнай Далёка-Ўсходняй арміі заслужоным у справе ордэнам Чырвонага Сьцягу.

Памяць гэрояў асобнай Далёка-Ўсходняй арміі, якія загінулі ў бойках за справу працоўных, павінна жыць у сэрцах працоўных мас, павінна застацца назаўсёды ў пакаленьнях.

Мы ўзьнімаем пытаньне аб стварэньні помніку байцам асобнай Далёка-Ўсходняй арміі аб пабудове палацу-музэю асобнай Далёка-Ўсходняй арміі. Мы ўлічваем, што пабудова палацу-музэю абыйдзецца 2—3 мілёны рублёў, але заслугі асобай Далёка-Ўсходняй арміі перад краінай і рабочаю клясаю, уважліваюць і працоўныя пралетарыяту аб асобай Далёка-Ўсходняй арміі даюць нам упоўненасьць, што гэтая прапанова ленінградзкага пралетарыяту сустрэне шырокае падтрыманьне працоўнае клясы і працоўнага сялянства ўсёй краіны і што мы ўсе лепем набудаваць палац-музэй асобай Далёка-Ўсходняй арміі.

Прапануем гэтае пытаньне абмеркаваць сярод шырокіх мас і распачаць збор сродкаў. Узброяйцеся ваеннымі ведамі праз ТДА-Авіяхім і пяўхільна ўзмацняйце дыктатуру пралетарыяту пад сьцягам Леніна, пад сьцягам камуністычнай партыі.

Падняволеныя калёніі змагаюцца з імпэрыялізмам

Прадстаўніку кампартыі не далі дазволу прысутнічаць на міруцкім працэсе

ЛЁНДАН, 20-XII. Міністэрства па справах Індыі зьвярнулася да ангельскай камуністычнай партыі з лістом, у якім бярэ назад сваё рашэньне не перашкаджаць падарожжу прадстаўніка парты Кемпбэля ў Індыю для таго, каб дапамагаць абаронцам на міруцкім працэсе.

ЗАЎВАГА: У лістападзе, у выніку перапіскі паміж камуністычнай партыяй і міністэрствам Індыі, міністр па справах Індыі Вэджвуд Бэн згадзіўся выдаць прадстаўніку камуністычнай партыі Кемпбэлю пашпарт для падарожжа ў Індыю ў якасьці палітычнага дарадчыка абаронцаў на міруцкім працэсе, аднак, на агульных суровых умовах.

Умовы гэтыя былі пералічаны ў лісьце Бэна так: Кемпбэль павінен даць пісьмовае абавязацельства, што за час свайго пабыту ў Індыі ён абмяжуе сваю дзейнасьць выключна тою мэтаю якая зазначана ў вашым лісьце, і ня будзе займацца нічым іншым ні ад імя камуністычнай арганізацыі, ні якім-небудзь іншым чынам, прычым ён будзе выступаць на публічных сходах з мэтаю зрабіць уплыў якой-небудзь прапагандай на ход працэсу, а таксама ня будзе дзейнічаць, як супрацоўнік паміж абвінавачанымі камуністамі ў Індыі і па-за Індыяй".

У лісьце зазначалася, што ў выпадку парушэньня гэтых умоў Кемпбэль павінен будзе неадкладна пакінуць Індыю бо будзе высланы.

Палітбюро кампартыі згадзілася на гэтыя ўмовы, заявіўшы супроць іх пратэст.

У пошуках способу паняволеньня Палестыны

ЛЁНДАН, 20-12. Агенцтва Рэйтэра паведамляе: „Лейд Джордж, лёрд Бальфур і генэрал Смэтсон (былы прэм'ер паўднёва-афрыканскага саюзу) зьвярнуліся да рэдакцыі „Таймс" з лістам, у якім патрабуюць назначэньня аўтарытэтнай камісіі для вывучэньня вынікаў дзеяньня ангельскага мандату на кіраваньне Палестынаю, атрыманага ад Лігі Нацый.

Аўтары лісту выказваюць нездаволеньне сучасным становішчам у Палестыне і лічаць, што будучы даклад існуючай зараз камісіі, складзенай у сувязі з нядаўнімі падзеямі, павінен быць папоўнены ўважлівым вывучэньнем галоўных пытаньняў ангельскай палітыкі ў Палестыне

Паўстаньне супроць ангельскага імпэрыялізму

ЛЁНДАН, 20-XII. Агенцтва Рэйтэра паведамляе з Хартуму (англа-эгіпецкі Судан): „Варожая пазіцыя правадыра племя Ляфофа ў раёне Талёды (англа-эгіпецкі Судан) прымусіла ангельскае войска распачаць ваенныя дзеяньні супроць гэтага племя.

16-га сьнежня атрад англа-суданскага войска захапіў пры дапамозе паліцыі ў палон тубыльскага правадыра. На другі дзень тубыльцы распачалі страляніну па войску, прычым забілі аднаго салдата і паранілі капітана Лоу, які камандаваў атрадам.

Барацьба ў Гаіты

НЬЮ-ЁРК, 19-12. Тут атрыманы весткі, што амэрыканскі вярхоўны камісар Гаіты генэрал Рэсэль устанавіў цэнзуру друку ў Гаіты. Цэнзура не прапушчае ніводнага паведамленьня аб дэманстрацыях пратэсту, якія наладжваюцца кампартыяй Злучаных Штатаў і нэгрыцянскімі арганізацыямі ў Нью-Ёрку, Вашынгтоне і іншых гарадох Амэрыкі.

ПАРТЫЙНАЕ БУДАЎНІЦТВА

Шырэй разгорнем пралетарскую самакрытыку

ГРУБАЕ ПАРУШЭНЬНЕ І СКАЖЭНЬНЕ ЛЁЗУНГУ САМАКРЫТЫКІ, ЯКОЕ ДАПУШЧАНА НОВА-БЕЛІЦКІМ РК КП(б)Б І ПРАПУШЧАНА ГОМЕЛЬСКАЙ АКК, ПАВІННА БЫЦЬ ВУРОКАМ ДЛЯ ГОМЕЛЬСКАЙ ПАРТАРГАНІЗАЦЫІ. МАЦНЕЙ УДАРЫМ ПА „ПАЛІТЫКАХ“ ДОЎГАВЫХ.

Як скажалі лёзунг партыі аб самакрытыцы

(НОВА-БЕЛІЦА)

Камісія ЦКК, правяраючы становішча самакрытыкі на сьпіртагарэлачным заводзе (Новабеліца, Гом. акруга) і выкананьне ячэйкай і РК дырэктыў АКК і ЦКК па справе аб хваравітых зьявішчах у ячэйцы сьпіртазаводу ў 1928 г., занялася высьвятленьнем правільнасьці рашэньня Новабеліцкага РК і Гомельскага АКК ад 23-V 1929 г. па расьледваньню заявы групы рабкораў у „Полесскую Правду“ аб недаліках у ячэйцы.

У выніку расьледваньня ўсёй гэтай справы камісіяй ЦКК выяўлена, што з боку РК, камісіі АКК і прэзыдыуму АКК пры разглядзе калектыўнай заметкі групы рабкораў дапушчана грубае парушэньне дырэктыў партыі аб самакрытыцы.

Ня гледзячы на тое, што заметка групы рабкораў расьледваньнем камісіі АКК падцьвердзілася і АКК у выніку гэтага ўжыла шэраг рашучых захадаў як напрыклад: звальненьне з працы сакратара ячэйкі, у той-жа час камісія высунула, як адзін з вывадаў абсьледваньня—выключэньне з партыі аўтараў заметкі Качаноўскага, Весялова, Фрыдляндара. Апошняя паслужыла сыгналам да адпору самакрытыкі і прыдушэньню заявіцеляў. Прычым, супроць гэтай групы т. т. было высунута недапушчальнае абвінавачаньне ў групоўцы, у мэтах проціпастаўленьня бюро ячэйкі і дырэктару заводу на той падставе, што т. т. падалі групавую заяву ў газэту і разам падрыхтоўвалі пацьверджаны пасьля ліст.

Камісія ўжывала недапушчальныя мэтады ў сваёй рабоце, яна прапанавала абвінавачаным т. т. (Веселаву) падаць заяву аб адмове ад усялякай сувязі з „групай“ Качаноўскага і Фрыдляндара, штучна афармляючы абвінавачаньне ў групоўцы. Супроць гэтых т. т. высунуты былі такія абвінавачваньні, якія пры наліччы актыўнай работы іх у ячэйцы, у тым ліку актыўнай рабсялькораўскай работы ў насьценгазэце і „Полесской Правде“, ні ў якім разе не маглі быць матывам да выключэньня (напрыклад, абвінавачаньне Качаноўскага ў грубасьці) разам з гэтым Новабеліцкі РК высунуў нават бязгрунтоўнае абвінавачваньне супроць тав. Качаноўскага, абараняючы яго выключэньне.

На паседжаньні Новабеліцкага РК, ня гледзячы на тое, што вывады ставілі пытаньне аб шэрагу агульных падлікаў ячэйкі, спрэчкі былі накіраваны супроць заявіцеляў і ў асаблівасьці Качаноўскага, прычым выступленьне сакратара РК тав. Віханава было выключна накіравана супроць Качаноўскага.

Прэзыдыум АКК, ня сьцьвердзіўшы рашэньне РК аб выключэньні т. т. з партыі, аднак, ня выкрыў няправільных дзеяньняў камісіі і ня ўзьняў пытаньня аб абгаварэньні падыходу РК побач з рашэньнямі аб сакратары, усё-ж падвёў заявіцеляў пад строгае пакараньне, а адзін з заявіцеляў (Качаноўскі) быў зьняты з работы на заводзе.

Прэзыдыум АКК выказаў надзвычайную непаступовасьць: падвёўшы 5-ІІІ пад строгае пакараньне за зажым самакрытыкі старшыню завкому і дырэктара заводу і ўстанавіўшы слабае рэагаваньне на газэтныя заметкі і адсутнічаньне кіраўніцтва рабкорамі з боку бюро ячэйкі. Праз месяц пры нязьменных умовах па расьследваньню заметкі прыняў рэзкае бязгрунтоўнае рашэньне супроць заявіцеляў. У выніку ўмяшацельства камісіі ЦКК адменена пастанова АКК аб спагнаньнях т. т. Весялову, Фрыдляндару і Качаноўскаму, як грубае парушэньне дырэктыў партыі аб самакрытыцы.

Рашэньне аб мерах узьдзейнічаньня за парушэньне самакрытыкі ў бліжэйшыя часы будзе прынята ЦКК КП(б)Б.

Шэраг матар'ялаў, якія характарызуюць недалікі ў ячэйцы, перададзены камісіі па чыстцы.

А. Вінаградаў.

НЯ ВЫКОНВАЮЦЬ ДЫРЭКТЫВЫ ПАРТЫІ

(Дудзіцкая ячэйка КП(б)Б)

Партыйнай ячэйцы пры Дудзіцкім сельсавеце Самахвалаўскага раёну, як відаць, зусім не датычыцца дырэктыва аб уцягненьні батрацтва ў партыю.

Сельрабачком пытаньнямі палітычнай падрыхтоўкі батракоў не займаецца. Ячэйка ня штурхае рабачкому і сама нічога ня робіць у гэтым напрамку.

На заяву батрака Кароля аб прыняцьці яго ў кандыдаты партыі, сакратар ячэйкі Позьняк адказаў, што прыняць Кароля немагчыма, бо ён палітычна-няпісьменны. Такі-ж адказ дадзен і батраку Шабайковічу.

Ужо час ячэйцы ўзяцца за справу падрыхтоўкі і ўцягненьня батрацтва ў партыю.

Батрак.

„Палітык“ Доўгаў і яго справы

Клясавы вораг у выніку пераможнага ходу сацыялістычнага будаўніцтва хапаецца і скарыстоўвае ўсё што можна, каб толькі трымаць свае пазыцыі і перашкаджаць мерапрыемствам партыі і савецкай улады. Кулак скарыстоўвае асобныя, менш устойлівыя зьвеньні савапарату, партыі і асобных, менш устойлівых членаў партыі.

У Кашэнскім сельсавеце, Чарынаўскага раёну вельмі абвастрылася клясавая барацьба наваколь калектывізацыі раёну. Бедныя і серадняцтва актыўна падтрымліваюць гэтыя мерапрыемствы. Кулацтва і былыя людзі імкнуцца рознымі шляхамі сарваць гэтыя мерапрыемствы.

Старшыня сельсавету Доўгаў, член партыі, трапіў у палон да кулацтва і сваёй практыкай разьвязвае рукі клясаваму ворагу ў суровай клясавай барацьбе. Права-ўхілісцкая практыка Доўгава адчуваецца на кожным кроку яго працы.

Пры дапамозе Доўгава вядомы кулак растаўшчык Старавойтаў ухітрыўся ўзяць у арэнду жытнёўскі сад у разьмеры 6 з паловаю га і пры ім 1 з паловаю га лугу за 51 рубель.

Пастановай РВК і АВК быў нацыяналізаваны будынак былога абшарніка Сакалоўскага і прызначаны для перавозкі ў іншую вёску на пабудову школы. Рука Доўгава пры садзейнічаньні Прышчэпава (знаёмы Сакалоўскага, да якога Сакалоўскі езьдзіў у Менск тры разы), зрабіла так, што будынак застаўся ў Сакалоўскага. Але справа на гэтым ня спынена.

У Сакалоўскага ёсьць зяць арандатар млыну. Апошні арэндуецца на кабальных умовах. Доўгаў, як старшыня сельсавету, замест таго, каб абкласьці зяця прампадаткам, абмяжоўваецца толькі ўнясеньнем зусім мізэрнай сумы прыбытку ў сельска-гаспадарчы падатак, што зьмяншае падатак ня менш як у 7 раз.

Бачачы цьвёрды напрамак партыі на калектывізацыю, Доўгаў і тут знаходзіць выхад. Ён разам з абшарнікам Сакалоўскім і яго зяцем дамагаецца ўступленьня ў калгас.

Калі беднята выкрыла манэўр кулакоў і падкулачнікаў, калі РВК ужыў захады і Сакалоўскага выгналі з калгасу, дык праз два дні адмовіўся ад калгасу і Доўгаў.

Ня трэба і гаварыць аб тым, што кулацтва пад кіраўніцтвам Доўгава, ўхілілася ад індывідуальнага парадку. Розныя спосабы былі ўжыты, дапушчаны прадзелкі крымінальнага парадку. Так, напрыклад, кулак в. Ляхаў Нявінскі Алесь, які мае 27 дзесяцін зямлі, 6 дзесяцін лугу,—зрабіў фіктыўны разьдзел і потым прадаў хутар у 6 дзесяцін зямлі. Доўгаў без запінкі афарміў. Кулак Малахоў, які мае 27 дзес. зямлі, кулацкую гаспадарку і трымае 2 парабкоў прыстроіўся, крамнікам у Слаўскай каапэрацыйнай краме.

Пара ўжо спыніць махінацыі Доўгава.

Пара ўжо скончыць клясава-сьляпыя адносіны з боку бліжэйшых парт'ячэек да спраў Доўгава.

Бедната і серадняцтва нашага сельсавету поўнасьцю падтрымлівае мерапрыемствы партыі.

А. Дуброўскі.

Выклікаюць на спаборніцтва

17 сьнежня г. г. пачаўся ўнечарговы пленум Мазырскага АК КП(б)Б. На пленуме адзінадушна была прынята пастанова:

Пленум Мазырскага акруговага камітэту камуністычнай партыі (бальшавікоў) Беларусі, абмеркаваўшы пытаньне аб чарговых задачах партарганізацыі і ў прыватнасьці аб калектывізацыі сельскае гаспадаркі, пастанаўляе: выклікаць на сацыялістычнае спаборніцтва Менскую партарганізацыю па калектывізацыі на наступных умовах:

1. Да асеньняй пасяўной кампаніі 1930 г. калектывізаваць поўнасьцю на 100 проц. 4 буйнейшых раёны: Калінкавічы, Каралін, Юравічы і Тураў.

2. Да таго-ж тэрміну калектывізаваць ня менш 60 проц. плошчы і двароў астатніх раёнаў, што будзе складаць 80 проц. плошчы і 77 проц. двароў да восені 1930 г. па ўсёй акрузе.

3. Да восені 1931 году калектывізаваць поўнасьцю на 100 проц. усю акругу.

4. Для заключэньня ўмовы прасіць прыслаць прадстаўніка Менскага АК.

Рабкорка.

Дэлегацыя чырвонаармейцаў у тав. Галадзеда

Чырвонаармейцы разам з баявой падрыхтоўкай дасканальна вывучаюць справу калектывізацыі і рыхтуюцца, каб па сканчэньні вайсковай службы і прыезду дамоў, быць [illegible] арганізатарамі калектывізацыі

20-га сьнежня г.г. Старшыня СНК тав. Галадзед прыняў дэлегацыю чырвонаармейцаў № палка, з якімі меў двухгадзінную гутарку.

[illegible]

Па Беларускай ССР

(Ад нашых карэспандэнтаў)

Суцэльная калектывізацыя праходзіць пасьпяхова

(Ліст з Полацку)

[illegible]

Х—віч.

Наладжваем сувязь з амэрыканскімі рабочымі

(Аршанскі, Копыскі раён)

[illegible]

У адказ на ліст амэрыканскіх рабочых асьветнікі Копыскага раёну запісаліся ў сябры эспэрантыстаў і пры дапамозе гэтага інтэрнацыянальнага сродку сувязі будуць весьці перапіску з амэрыканскімі таварышамі.

Многа часу і зацікаўленасьці ў асьветнікаў заняло пытаньне аб рэканструкцыі сельгаспадаркі. Настаўнікі з захапленьнем выступалі ў спрэчках і выказвалі сваё жаданьне аб уступленьні самім у калектыў і аб уцягненьні ў бліжэйшы тэрмін па 5 індывідуальных гаспадарак у калгас.

Як адмоўны бок канфэрэнцыі трэба адзначыць дрэнныя ўмовы працы: Нікуды няварты начлег асьветнікаў, увесь час асьветнікі начуюць амаль што на голай падлозе, у халодным памяшканьні. Дрэнна абстаіць справа і з харчаваньнем. Мясцовае спажывецкае т-ва адмаўляе асьветнікам у забясьпечаньні іх мясам, хлебам, чаем і цукрам. Два, тры дні асьветніку прыходзіцца жыць амаль што галодным.

Селькор Казанскі.

На рэйках калектывізацыі ў Быхаўшчыне

(Ад нашага магілёўскага карэспандэнта)

Пашыранае пасяджэньне бюро Быхаўскага райкому КП(б)Б гэтымі днямі распрацавала шэраг канкрэтных мерапрыемстваў у напрамку калектывізацыі раёну, паводле пастаноў ЦК і АК КП(б)Б аб суцэльнай калектывізацыі Магілеўшчыны.

На працягу 2-3 месяцаў маркуецца скончыць усю падрыхтоўча-арганізацыйную работу да правядзеньня суцэльнае калектывізацыі гэтага раёну.

На першыя часы вызначаны сельсаветы: Варкалабаўскі, Глускі, Грудзінаўскі, Гарадзецкі і Нова-Быхаўскі, дзе будзе шпаркім тэмпам праведзена калектывізацыя.

Асяродкам у памянёных сельсаветах павінны зьявіцца маючыяся тамака камуны. Апошнія, у выніку работы на шпаркай калектывізацыі, будуць узбуйняцца за лік гэтых сельсаветаў.

Для правядзеньня ўсёй арганізацыйнай і падрыхтоўчай работы дасланы ў 5 сельсаветаў рабочыя брыгады па 8-10 асоб кожная.

Брыгады будуць на вёсцы да 20-га сьнежня. Пасьля гэтага тэрміну падводзяцца вынікі іхняе работы і брыгаднікі зноў будуць накіраваны ў іншыя раёны акругі.

У сучасны момант усе арганізацыі раёну падначальваюць усю сваю работу грунтоўнейшай задачы—суцэльнай калектывізацыі Быхаўшчыны.

Па ўсяму раёну ўдарным парадкам ідзе перабудова работы.

Я—ны.

У новым годзе кантрактацыя пашыраецца

Ворша, 21-12. Складзены пляны кантрактацыі тэхнічных зернавых культур па акрузе. З вясны прадугледжваецца закантрактаваць пасевы ільна на насеньне на плошчы ў 5000 га і на валакно—8000 га. У ільнаводных раёнах будуць арганізаваны курсы ільнаводаў, праведзена земляўпарадкаваньне і арганізавана 2 ільнаводных таварыствы. З зернавых культур вясной будзе кантрактавацца авёс на плошчы ў 3500 га і ячмень—835 га. Таксама будзе кантрактавацца і бульба на плошчы ў 3500 га. Значная колькасьць будзе закантрактавана і пасеваў канюшыны—на плошчы 1.350 га, што дасьць магчымасьць забясьпечыць акругу насеньнем канюшыны. Наогул кантрактацыя тэхнічных і іншых культур значна пашырыцца ў будучым годзе.

Дамо калгасам клясава-вытрыманых кіраўнікоў

ЯШЧЭ НЯ ЎСЕ ПРАФСАЮЗНЫЯ АРГАНІЗАЦЫІ ЎРАЗУ[МЕЛІ] ВАЖНАСЬЦЬ ВЫКАНАНЬНЯ ДЫРЭКТЫВЫ ЦК КП(б)Б А[Б НА]КІРАВАНЬНІ 500 РАБОЧЫХ У КАЛГАСЫ.

ДА 1-га ЛЮТАГА НАКІРАВАНЬНЕ РАБОЧЫХ ПАВІ[ННА] БЫЦЬ ЗАКОНЧАНА.

Хутчэй выканаць дырэктыву партыі

У нізавыя прафэсыянальныя органы паступаюць дзясяткі заяў ад добраахвотнікаў, жадаючых быць „мабілізаванымі“ у вёску.

Аднак нельга сказаць, што прафорганы зрабілі ўсё неабходнае, каб забясьпечыць адпаведнае вылучэньне сапраўды падрыхтаваных рабочых. Работа па вылучэньню покуль слаба пачалася, падрыхтоўчая растлумачальная работа праводзіцца павольным тэмпам.

Толькі надоечы ЦП таюзаў далі мясцом паказаньні па гэтым пытаньням.

А між тым часу засталося мала. З 1-га студзеня павінны распачаць работу каротка-тэрміновыя курсы, а ў лютым месяцы навучаныя павінны быць на мясцох.

Прафарганізацыям неабходна зараз-жа разгарнуць работу ў гэтай галіне.

Галоўная ўвага павінна быць зьвернута на падбор кандыдатур, на шырокае растлумачэньне задач і абавязкаў, якія стаяць перад вылучэнцам.

Даць калгасам сапраўды самых лепшых рабочых, здольных арганізатараў, вытрыманых моцных пралетарыяў—вось адказная задача нізавых прафэсыянальных і партыйных органаў.

Можна ў даным выпадку [...]тад, які ўжывае Гомельскае А[...] весьціўшы спаборніцтва паміж[...] мі цэхамі і прадпрыёмствамі [...] шае і хутчэйшае выкананьне [...] аб вылучэньні добраахвотнікаў [...] ўцягнуць усю рабочую масу ў [...] рэньне кандыдатур добраахвот[...]

Ва ўсёй падрыхтоўчай ра[...] выкананьню важнейшай паста[...] стападаўскага пленуму ЦК [...] і пастановы бюро ЦК КП(б)[...] ўлічыць той шалёны адпор, як[...] кулацтва нашаму мерапрыёмст[...] савы вораг на вёсцы—кулак—[...] раз цішком агітуе супроць [...] ён імкнецца выклікаць у кол[...] гасьнікаў і бядняцка-серадняц[...] вёскі недаверлівыя адносіны [...] бочых.

Моцна ўдарыць па контр[...] цыйнай агітацыі кулакоў, шыр[...] тлумачыць калгасьнікам, бе[...] серадняком вёскі, што добраа[...] рабочы верны іх дапаможнік [...] кіраўнік сацыялістычнага буда[...] —вось задача ў першую чарг[...] вых органаў у вёсцы.

Н.

47 у калгасы—дадуць рабочыя-дрэваапрацоўнікі

Пытаньне аб вярбоўцы рабочых на сталую работу ў калгасы абгаварвалася ў свой час на Прэзыдыуме ЦП саюзу дрэваапрацоўнікаў. ЦП вырашыла з усіх дрэваапрацоўчых прадпрыемстваў БССР вылучыць 47 рабочых. Гэтымі днямі пры ЦП саюзу адбылася ўсебеларуская нарада старшынь акруговых аддзяленьняў саюзу і старшынь фабкомаў.

На нарадзе высьветлілася, што ў сучасны момант праводзіцца на прадпрыёмствах масавая растлумачыцельная работа сярод рабочых аб значэньні гэтага вылучэньня.

Па няпоўных вестках, па Бабруйскіх дрэваапрацоўчых прадпрыёмствах 8 рабочых падалі заявы аб жаданьні ехаць у калгасы, на Віцебскіх прадпрыемствах—3 чалавекі, у Мазыршчыне—5 рабочых, па Полаччыне яшчэ нічога ня зроблена ў гэтым напрамку. У Гомелі з[...] пакуль што 4 рабочых.

Па Меншчыне: на Менскім „Дрэваапрацоўчык“ запісалася [...] чых, на фабрыцы „Адраджэньне“ на нова-барысаўскім заводзе „Ко[...] трое рабочых выказалі жаданьн[...] работаць у калгасы, рабочыя [...] скага гаркамбінату пасылаюць 2 [...] Нова-барысаўскія фабрыкі „Ра[...] „Роза Люксэмбург“ пакуль шт[...] не зрабілі.

Прыходзіцца адзначыць, што н[...] яшчэ ня зьвернута належнай ува[...] та вельмі важнае палітычнае пы[...] вылучэньне ідзе занадта павольн[...] пам. Відаць, нізавыя прафарганіз[...] юзу дрэваапрацоўнікаў яшчэ д[...] дастаткова ўцямілі сабе вялікае [...] нае значэньне вылучэньню рабо[...] сталай работы ў калгасах.

ГАНЕБНЫ ВЫПАДАК

Полацкая раённая настаўніцкая канфэрэнцыя ў разгары. Па дакладу старшыні РВК аб калектывізацыі раёну і ролі настаўніцтва ў гэтай працы жадаючых выказацца вельмі шмат. Кожны хацеў прывітаць такі рашучы пералом у працы РВК, кожны хацеў выказаць свае погляды. Усё ішло добра. У часе спрэчак у залю дому працаўнікоў асьветы ўвайшоў нейкі незнаёмы ваенны і заняў месца ў першым раду. Зараз-жа старшыня Прэзыдыуму, яна-ж старшыня РМК саюзу Працасьветы т. Пушкарчук нечакана для ўсіх абвяшчае перапынак на 5 хвілін, заявіўшы наступнае: „таварышы, да нас зьявіўся ўрач, каб агледзець звар'яцеўшую настаўніцу“.

У залі наступіла магільная цішыня, настаўніцы зьбялелі і з жахам сталі пераглядацца, шукаючы кожная ў сваёй суседцы вар'ятку. Настаўнікі паціханьку сталі перашэптвацца і таксама вачыма шукаць вар'яткі. Які адбыўся дыялёг паміж ваенным урачом і настаўніцай т. Крутаўскіх, невядома, але апошняя ўстала, спакойна прайшлася некалькі разоў па праходу і сказала з тым-жа спакойствам: „невядома хто з нас вар'ят, я, Крутаўскіх, ці той хто выклікаў ўрача“. Пасьля гэтага яна села на месца.

Настаўнікі патрабавалі працягу канфэрэнцыі і здавалася ўсё скончана. Дык не. Праз паўгадзіны рашчыніліся дзьверы і ў залі канфэрэнцыі зьявіліся 4 міліцыянэры. Старшы з іх адразу на сцэну і пагаварыўшы ў Прэзыдыуме з раённымі адміністр[...] спусьціўся ў залю, дзе па яг[...] міліцыянэры абкружылі на[...] т. Крутаўскіх, якая спакойна [...] на месцы і слухала спрэчкі. [...] падняўся шум. Тады старшын[...] Праўленьня саюзу т. Марголі[...] ўнечарговае слова і заяўляе[...] рышы, у нас захварэла адна [...] ніца, якую неабходна зараз-жа [...] віць куды небудзь пад [...] Тав. Крутаўскіх сядзела і [...] ўсю гэтую камэдыю. І калі [...] ўгаворы міліцыянэраў не падз[...] на т. Крутаўскіх, якая рашу[...] так-жа вытрымана заявіла, ш[...] нікуды ня пойдзе, што яна х[...] хаць спрэчкі разам з усімі і [...] над сабой не дазволіць, у гэ[...] усхвалёваная райінспэктар т. [...] ўстала і заявіла, што настаўні[...] таўскіх бязумоўна вар'ятка, [...] пацкацца з ёю нельга, а зара[...] трэба ўзяць і з прычыны адсу[...] вар'яцкага дому ў Полацку, на[...] у міліцыю.

Але тут ня ў меру зарва[...] інспэтарысе з месц панесьліся [...] і адзін настаўнік сусед па [...] т. Крутаўскіх т. Жогалеў заяві[...] Крутаўскіх не вар'ятка, але ш[...] такіх абставінах ня толькі яна [...] зусім здаровы чалавек можа зва[...] і што ён, Жогалеў, бярэ Кру[...] пад сваю апеку і адказнасьць. [...] т. Крутаўскіх выявіла сваё [...] ства. Нарэшце т. Крутаўскіх с[...] апякуном засталася працаваць [...] фэрэнцыі і на гэтым камэдыя [...] яцтвам была скончана.

Гэта камэдыя з міліцыяй [...] на вачох старшыні РВК, Райінсп[...] старшыні акруговага праўлень[...] юзу і Раймясцкому і яшчэ [...] адказных працаўнікоў з раён[...] колькі т. Крутаўскіх была ва[...] па канфэрэнцыі можна судзіць п[...] што за ўвесь час яна не ўзьн[...] ласу нават пасьля ўсіх зьдзека[...] ёй. Яна засталася ўсё-ж тако[...] койнай і вытрыманай. Пасьля [...] рэнцыі разам з усімі наста[...] была ў тэатры, слухала апарэту[...] тавала з сябрамі, не падаючы [...] лютна ніякіх прызнакаў на вар[...]

Хто такая т. Крутаўскіх? Гэт[...] з лепшых грамадзкіх працаўніц[...] распаўсюджыла на 400 руб. [...] пазыкі індустрыялізацыі, замест[...] па сацыялістычнаму спаборніцтв[...] аддала 20 год працы на ніве а[...] страціла сына ў Чырвонай армі[...] ня станем абараняць т. Крут[...] што яна вусім здаровы чалавек, [...] нэўрастэнія ў яе ў цяжкай фа[...] такі падыход з боку адміністр[...] прадстаўнікоў саюзу, як адпраў[...] стаўніцы грамадзкай працаўніц[...] узмоцненай вартай у міліцыю [...] толькі, што яна сапраўды зах[...] выпадак бязумоўна ганебны.

П. Н—.

Вылучэнцаў—у акругов[ыя] установы

Ворша, 21. З мэтаю бол[...] прасоўваньня вылучэнцаў з ра[...] батракоў, калгасьнікаў і беднат[...] адказныя пасады ў акруговыя ў[...] вы прэзыдыум акрвыканкому [...] чыў 22 пасады адказных праца[...] у акруговых установах.

Тэрмінова выканаць плян ільнозагатовак

Моцна ўдарыць па скрыўленьнях клясавай лініі ў ільнозагатоўках. Ня толькі давесьці пляны да кулацкага двара, але і прымусіць кулака поўнасьцю здаць свае лішкі лёну. Урэгуляваць справу прэміраваньня лепшых здатчыкаў—беднякоў і сераднякоў

Выкананьне дырэктыў аб ільнозагатоўках пад пагрозай зрыву

Да 21 сьнежня месячны плян загатовак валакна выканан на 70,2 проц., а гадавы—толькі на 53 проц. Асабліва дрэнна праходзяць загатоўкі ў Полацкай, Магілеўскай, Мазырскай і Гомельскай акругах.

Калі прыняць пад увагу, што паводле дырэктыў ураду плян загатовак валакна лёну да 1 студзеня павінен быць выканан на 80 проц., дык будзе ясным, што выкананьне пляну пакуль што знаходзіцца пад пагрозай. Дрэнна ідзе паступленьне і закантрактаванага лёну; ёсьць асобныя кантрактанты, якія яшчэ не прыступілі да выкананьня сваіх абавязкаў па дагавору, г. зн. па здачы лёну.

Пляны загатовак да вёскі і асобных кулацкіх лёнаводных гаспадарак даведзены па шэрагу раёнаў з спазьненьнем, а па некаторых яны яшчэ і зараз не даведзены (Полацкая і інш. акр.).

Трэба сказаць, што бядняцкі актыў і грамадзкасьць яшчэ слаба прыцягнуты да справы загатовак лёну. Камсамол і прафсаюзы дагэтуль яшчэ ня ўсюды вылучылі брыгады на дапамогу загатоўкам. У выніку гэтага большая частка калгасаў і саўгасаў яшчэ не здала свой лён.

Дагэтуль яшчэ няма яснасьці ў прэміраваньні сялян-здатчыкаў валакна ў той час, калі па некаторых раёнах прэміруюць сялян на ўсе 100 проц. таварамі, у іншых раёнах прэміраваньне вытвараецца толькі на 25 процантаў. Між тым, пастановай Экана прадугледжаны нормы прэміраваньня да 50 проц. кошту здадзенага лёну. Адсутнічае таксама гібкасьць у правільным разьмеркаваньні прамтавараў на асобных загатоўчых пунктах. Так, у некаторых раёнах крамы завалены таварамі, а на іншых—недахват (Магілеўшчына).

Працаўнікі акруговых арганізацый, якія камандыруюцца на месцы для ўзмацненьня загатовак, абмяжоўваюць сваю работу толькі давядзеньнем плянаў да вёсак і кулацкіх гаспадарак, але мала сочаць за яго выкананьнем. Часта гэтыя працаўнікі цікавяцца ходам лёназагатовак толькі ў прымацаваных да іх сельсаветах і зусім мала цікавяцца тым, што робіцца ў гэтай галіне па ўсяму раёну. Некаторыя спажывецкія таварыствы разводзяць цеганіну пры выдачы хлеба здатчыкам лёну. Нельга не адзначыць і таго, што па некаторых складах нізоўкі хаваюцца вялікія запасы валакна, што выклікае на мясцох уражаньне нібы прамысловасьць і экспарт не адчуваюць патрэбы ў лёне. Дагэтуль яшчэ адсутнічае з боку загатоўчых арганізацый належны нагляд за якасьцю загатаўляемага валакна.

Перад акруговымі інспэктарыятамі гандлю стаіць задача—неадкладна праверыць, як на мясцох ажыцьцяўляюцца дырэктывы ўраду па загатоўках валакна. Неабходна прыняць усе меры да большага ўцягненьня ў кампанію лёназагатовак бядняцка-серадняцкі актыў і наогул усю грамадзкасьць вёскі. Трэба дабіцца большага ўдзелу прафсаюзаў у рабоце па ўзмацненьню загатовак валакна лёну. Цэнтральныя загатоўчыя арганізацыі не павінны абмяжоўвацца толькі „гастралёрствам“, а камандыраваць сваіх адказных працаўнікоў на месцы для сапраўднага інструктаваньня нізавога загатоўчага апарату і прыняцьця практычнага ўдзелу ва ўзмацненьні тэмпу загатовак.

Сыстэма сельска-гаспадарчай каапэрацыі павінна пакончыць з сьпячкай і прыняць рашучыя меры да спаганяньня закантрактаванага валакна, сурова прытрымліваючыся ўстаноўленых тэрмінаў.

Неабходна выправіць усе недарэчнасьці ў загатоўках лёну і паставіць справу так, каб да 1 студзеня выканаць поўнасьцю дырэктывы ўраду.

УТВАРЫЦЬ ПЕРАЛОМ У РАБОЦЕ

Ход ільнозагатоўчай кампаніі па акрузе покуль яшчэ нездавальняючы. Вакол гэтага пытаньня ня складзена грамадзкай думкі. Некаторыя раёны адносяцца да гэтай справы з некаторым прахладцам. Ветрынскі раён выканаў плян ільнозагатоўчай кампаніі на 1 проц., Вушацкі на 2,3 прац., Лепельскі 2,8 проц., Расонскі 10,2 пр., Асьвейскі 12 проц., Полацкі 16 проц., Боркавіцкі 18,1 проц., Дрысенскі 19,2 проц. і Вульскі раён выканаў плян на 38,2 проц. На 1 сьнежня выканана толькі 33 проц. сьнежаньскага пляну. Пляны загатовак ня ўсюды даведзены да асобных вёсак і да кулацкіх гаспадарак. Сельсаюзам, дзяржгандльбелам і райвыканкомамі недастаткова праведзена работа. Па пастанове прэзыдыуму Акрвыканкому загадчыкі некаторых загатоўчых устаноў і арганізацый атрымалі вымовы і папярэджаньні.

Акругком партыі, сумесна з іншымі арганізацыямі, накіраваў спэцыяльных прадстаўнікоў у раёны для практычнага ўдзелу ў ільно-загатоўчай кампаніі. Па лініі камсамолу праводзіцца 2-хтыднёвік ільно-загатовак, накіроўваюцца спэцыяльныя брыгады на вёску.

Пачынаецца вялікі пералом у загатоўках ільну.

М. Салодкі.

Паступова наладжваюцца

(Рагачэўскі раён)

Сьнежань месяц надышоў пераможным у сэнсе разгортваньня ільнозагатовак і ільну-валакна ў Рагачэўскім раёне. Райвыканкомам сумесна з загатоўчымі арганізацыямі дадзены цьвёрдыя заданьні сельсаветам па выкананьні ільна-загатовак. У сельсаветах былі выпадкі скрыўленьня клясавай лініі ў ільнозагатоўках. Гэта таму, што беднята і групы бедната ня ўцягнуты былі ў справу загатовак ільну. У вёсцы В.-Крушынаўка бедняку далі заданьне з усімі заможнікамі, і толькі калі бядняк даказаў, што ён ня можа раўняцца, дык тады толькі працаўнікі сельсавету зьнялі з яго гэтую суму. Гэткае-ж становішча прыкмячалася і на вёсцы Броннае. Неабходна адзначыць, што калі кулака ў часе хлебазагатовак ціснулі, то ў часе ільнозагатовак яго часта абыходзілі, а то давалі яму гэткую-ж норму, як і серадняку (В.-Крушынаўскі сельсавет).

У апошнія дні пачалося выпраўленьне, ужо ёсьць цэлы шэраг вёсак, дзе заданьне выканана па ільназагатоўках поўнасьцю.

„Рэзея“.

МАБІЛІЗУЕМ шырокую савецкую грамадзкасьць НА ФРОНТ культурнага будаўніцтва

Культурны 3-месячнік павінен прайсьці ў баёх за культуру пралетарскую па зьместу і нацыянальную па форме

ПЛЯН КУЛЬТУРНАГА 3-МЕСЯЧНІКА ДАВЕСЬЦІ ДА РАБОЧАГА ВАРШТАТУ, ДА КОЖНАГА БЯДНЯЦКА-СЕРАДНЯЦКАГА ДВАРА. МАСТАЦТВА І ЛІТАРАТУРУ—НА СЛУЖБУ САЦЫЯЛІСТЫЧНАГА БУДАЎНІЦТВА

У КУЛЬТУРНАЕ БУДАЎНІЦТВА ПА ЛІНІІ БЕЛАРУСКАЙ КУЛЬТУРЫ І КУЛЬТУРЫ НАЦМЕНШАСЬЦЯЙ УНЕСЬЦІ БАЯВЫ ТЭМП І МЭТАДЫ БАЛЬШАВІЦКАЙ САМАКРЫТЫКІ

3-хМЕСЯЧНІК ПРАЛЕТАРСКАЙ КУЛЬТУРЫ

ЗАДАЧЫ ТРОХМЕСЯЧНІКА

...сьці дасягненьні культуры былі ...і толькі невялічкай колькасьці ... Возьмем напрыклад мастацтва. ... буржуазных мастакоў адбівалі ...сы, пачуцьці і імкненьні багатарэсы буржуа, якому „няма імкнуцца, якому нічога не па...“, якога „господь по белой лепоседет в свой светлый рай“. ...ў той час, калі па сьпінах ...ных гуляў панскі бізун, калі ...шыбеніца спраўляла сваё жахгульбішча. Калі ўзьнімаліся на...ы паўстаньняў рабочага і се... Аб гэтым не хацелі гаварыць, ...варот прыкрываючыся пад тым, ...нічога непатрэбна, што няма больш імкнуцца“, буржуазныя ...і праводзілі ідэалёгію сваёй ...

...одня, калі Кастрычнікавая рэва..., пад кіраўніцтвам камуністычнай партыі, на глебе магутнага росту ...дала магчымасьць буйнага росту пралетарскай культуры беларускіх працоўных мас і культуры нацыянальных меншасьцяў, мастацтва, як ... культуры, павінна ісьці на ...у сацыялістычнага будаўніцтва, ...цтва павінна ўзьнімаць і адбі... творчы энтузіязм працоўных мас ...аўнікоў новага сацыялістычнага ...ця.

...сацыялістычнай гаспадаркі, ...ры, пасьпяховае наступленьне ...італістычныя элемэнты гораду ...і выклікае абвастрэньне клясавай барацьбы ва ўсіх вучастках сацыялістычнага будаўніцтва. Ідзе актывізацыя варожых нам сіл і на культурна-нацыянальным фронце, што выяўляецца ў актывізацыі росту беларускага нацыянал-дэмакратызму, як ...больш небясьпечнага на даным ... і росьце шавінізму расейскага, ...скага і інш.

...натрабуе яшчэ большага аўла... пралетарыятам каманднымі вышынямі культурнага і нацыянальнага ...ніцтва БССР.

...атая па ініцыятыве камсамолу ...лістычнае спаборніцтва і паход ...джай і калектывізацыю ў сваю ... падкрэсьліваюць усю неабходнасьць далейшага разгортваньня культ..., які зьяўляецца арганічнай часткай сацыялістычнага спаборніцтва.

...тральны камітэт ЛКСМБ абвесь... 1 студзеня па 1 красавіка 3-х...нік беларускай пралетарскай ...туры і культуры нацыянальных ...сьцяў. Асноўнай задачай яго ...ецца:

Мабілізацыя і ўцягненьне шырокіх ...лаў працоўнай моладзі, працоўнай ўсёй савецкай грамадзкасьці ў ...іцтва пралетарскай нацыянальнай культуры і ажыцьцяўленьні пяцігодкі апошняга (культбудаўніцтва).

Яшчэ большая мабілізацыя ўвагі ...будаўніцтва пралетарскай нацыянальнай культуры і рашучай барацьбы ... сацыяльна-варожымі, нацыянал-...ратычнай і шавіністычнай ідэалёгіямі ў нацкультбудаўніцтве і практычная рэалізацыя пастаноў ЦК КП(б)Б ...ларусізацыі.

Аўладаньне шырокімі коламі працоўнай моладзі і працоўнымі каманднымі ...нямі беларускай літаратуры і літаратуры нацыянальных меншасьцяў, (яўрэйскай, польскай, латыскай і інш.) ...сама і мастацтвам (тэатр, кіно, ...ка, радыё).

4. Дапамога ў падрыхтоўцы кадраў, пралетарызацыя школ сярэдніх і вышэйшых, ліквідацыя няпісьменнасьці.

5. Папулярызацыя дасягненьняў нацыянальна - культурнага будаўніцтва БССР у іншых саюзных рэспубліках. (УССР, РСФСР) і наадварот, азнаямленьне з нацкультбудаўніцтвам СССР і працоўных БССР.

У СПРАВУ ПАБУДАВАНЬНЯ ПРАЛЕТАРСКАЙ КУЛЬТУРЫ УЦЯГНУЦЬ ШЫРОКІЯ МАСЫ

У той час, калі ў нас з кожным днём усё болей і болей узрастаюць новыя фабрыкі, заводы, цэлыя акругі пераходзяць на сыстэму калектывізацыі, узрастаюць вялікія саўгасы і калгасы, відавочна, што культурнае будаўніцтва адстае ад гаспадарчага разьвіцьця нашае краіны, трэба зьвярнуць самую вялікую ўвагу ў зьвязку з гэтым на 3-хмесячнік пад лёзунгам—падцягнуць тэмпы культурнага будаўніцтва да гаспадарчага будаўніцтва, бо партыя і рабочая кляса асабліва сур'ёзную ўвагу зьвяртае на выхаваньне сваіх пралетарскіх кадраў.

Задача 3-хмесячніка беларускай і нацменшанскай пралетарскай культуры—узьняць на вышэйшую ступень пачатую і разгорнутую работу.

У гэту справу трэба ўцягнуць самыя шырокія працоўныя масы.

Адсюль бязумоўна і зразумела, што посьпех у значнай ступені залежыць ад таго, як будзе ў гэтую работу ўцягнута ўся грамадзкасьць. Праф-арганізацыі, культустановы і арганізацыі—НК Асьветы, БДВ, літаратурнае аб'яднаньне, навуковыя працаўнікі, пралетстуд, Акадэмія Навук, капэрацыйныя арганізацыі, клюбы, хаты-чытальні, друк. Усе тыя арганізацыі і ўстановы павінны зараз-жа паставіць пытаньне, што трэба зрабіць для пасьпяховага правядзеньня 3-хмесячніка. Мы чакаем, што ўся грамадзкасьць, навуковыя працаўнікі, спэцыялісты і ўся інтэлігэнцыя далучыцца да 3-хмесячніку і супольна з ініцыятарам яго—камсамолам, пад кіраўніцтвам партыі, выступяць за выраўніваньне тэмпаў культурнага будаўніцтва з гаспадарчым, за будаўніцтва нацыянальнай культуры па форме і пралетарскай па зьместу.

ЗА ПРАЛЕТАРСКУЮ ПА ЗЬМЕСТУ І НАЦЫЯНАЛЬНУЮ ПА ФОРМЕ

Трэба рашуча выкрываць і змагацца з псэўда інтэрнацыяналістамі, трэба змагацца з розным нацыянал-дэмакратызмам, асабліва беларускім як больш небясьпечным на даным этапе, трэба памятаваць, што наша культура павінна быць пралетарскай па зьместу і нацыянальнай па форме, як аб гэтым казаў тав. Сталін:

— «Пралетарская па свайму зьместу і нацыянальная па форме—вось такая агульна-чалавечая культура, да якой ідзе сацыялізм. Пралетарская культура не адмяняе нацыянальнай культуры, а дае ёй зьмест і наадварот, нацыянальная культура не адмяняе пралетарскай, а дае ёй форму. Лёзунг нацыянальнай культуры быў лёзунгам буржуазным, пакуль на чале ўлады стаяла буржуазея і кансалідацыя нацый праходзіла пад эгідай буржуазных парадкаў. Лёзунг нацыянальнай культуры стаў лёзунгам пралетарскім, калі на чале ўлады стаў пралетарыят, а кансалідацыя нацый пачала праходзіць пад эгідай савецкай улады. Хто не зразумее гэтага прынцыповага адрозьненьня двух розных абставін, той ніколі не зразумее ні ленінізму, ні сутнасьці нацыянальнага пытаньня з пункту погляду ленінізму».

МАСТАЦТВА У МАСЫ

Трэба з усёй энэргіяй папулярызаваць дасягненьні пралетарскай літаратуры [illegible] і г. д.). Рабіць як магчыма часьцей дыспуты аб шляхох пралетарскай літаратуры. [illegible] бочай масы.

Кожная камсамольская ячэйка павінна [illegible] свайго [illegible] пралетарскай літаратуры.

Трэба для гэтага стварыць пры ячэйцы [illegible] ударных брыгад. [illegible] якія б [illegible] зьяўляліся [illegible] літаратурных твораў.

Творчае аб'яднаньне Беларускай Асацыяцыі пралетарскіх пісьменьнікаў, творчая дзейнасьць БелАПП'а [illegible] нальнай, польскай [illegible] павінны [illegible] ячэйкі.

Мы павінны [illegible] нямі літаратурных аб'яднаньняў „Полымя“ і „Узвышша“, — [illegible] ўскрыць [illegible] дробна-буржуазныя настроі, [illegible] ў гэтых аб'яднаньнях.

Трэба стварыць ударныя брыгады па падпісцы на часопісі.

Азнаёміць самыя шырокія працоўныя колы з дасягненьнямі пралетарскай літаратуры братэрскіх рэспублік. Трэба правесьці тыдзень беларускай літаратуры ў УССР і РСФСР, а таксама літаратуры УССР і РСФСР, тут на Беларусі.

Трэба ў першую чаргу зачытваць у рабочай аўдыторыі [illegible] якія [illegible] ваць і [illegible] цягнуць [illegible] цы, да [illegible] каб ня [illegible] мы на [illegible] нікаў [illegible] стакі [illegible] зумень [illegible] паліты [illegible] умоўна [illegible] але па [illegible] ецца, [illegible] рыць [illegible]

* *
*

Бязумоўна, ня трэба думаць, што 3-хмесячнік пралетарскай культуры павінен прайсьці толькі як кампанія. Трэба і надалей разгортваць самую шырокую работу. Трэба, каб работа была яшчэ больш сыстэматычнай і каб яна ішла яшчэ больш напружаным тэмпам. Стварэньне пралетарскай культуры павінна ісьці ўвесь час, і пры ўдзеле ўсёй працоўнай масы—рабочых і сялян.

К.

Дамо баявую песьню 2-ой Беларускай...

На літаратурным вечары Бел. АПП нас горача вітала Беларуская дывізія. [illegible] абяцалі, але абяцаньне да гэтага часу ня выканалі.

— Я раблю пачын друкуючы песьню „Кліч Атамана“. Выклікаю беларускіх кампазытараў напісаць музыку да яе. Выклікаю ўсіх беларускіх паэтаў падтрымаць мой пачын.

М. Хведаровіч.

15-XII—29 г.

КЛІЧ АТАМАНА

[illegible]

Банда напала на Ўсход
Кліча труба нас у паход.
Сьцяг комунізму пылай
У бойку рабочы Кітай.
Хай-жа бушуе шквал,
Хай-жа дрыжыць капітал.
Прыпеў...

Гэй-жа чырвоны дазор
Вораг цікуе з-за гор.
Ворага сьлед ля граніц
Стань-жа ля новых байніц.
І за ударам удар
Куляй савецкую жар!..
Сьцяг перамогі гарыць
Вартэ на месцы стаіць.
Прыпеў...

Зараз напружныя дні
Творчыя сьвецяць агні.
Расьце за кварталам, квартал
Хай-жа дрыжыць капітал,
Варта стаіць ля граніц,
Зьмена стаіць ля байніц,
Сьцяг перамогі, пылай,
Хай расквітае край.
Прыпеў...

М. ХВЕДАРОВІЧ

Пад ветры буйныя...

Светлай памяці дарагога таварыша П. Труса.

[illegible]

...сядзела маці за грэбенем і ў роспачы сына чакала з далёкага краю. Паўстанцы ў лясох паміралі за Беларусь.

А часам бывала:

«Заплачуць вербы над крыніцай,
Як я, ўдалі ад тваіх хат.
Сягоньня ўспомніў вечарніцы
І сьпевы гулкія дзяўчат!»

Вёскаю жыў ён і родным полем, але ў сэрцы новыя рытмы ўзьнікалі пра горад, пра фабрыкі.

...Край мой, край, калі-ж ты станеш,
Краем фабрык дымных і машын?

Ведаў ён, што народзіцца новае, што нябачанае і пячутае: у валатовай постаці ўстане краіна, забудзецца гора адвечнае. Моцным узмахам арліных крыльляў замятуцца сьляды праклятаміпулага.

Так думаў юнак і песьня яго была сугучнасьцю нашых дзён.

Апусьцелі палі нажатыя, зьбіраліся гусі адлятаць у вырай, зацьвіло сэрца журбою, як палын на мяжы...

Заклалі „дзесяты падмурак“ нашых вялікіх дзён, а яго—ня стала...

У самай сіле схілілася надломаная ружай галава.

Уздыхнулі трывожныя грудзі...
Апошні... астатні раз...
І—няма.
І ня будзе песьні яго...

. . . .

Многа такіх, як ён—кучаравых, з гарачым сэрцам ідзе. Многа ідзе іх. Як труну, шчырую песьню нясуць яго для будучых пакаленьняў, каб ведалі.

. . . .

Якая радасьць, якое шчасьце любіць жыцьцё, любіць зямлю і чалавека?

Якая радасьць быць чалавекам, паэтам і змагаром?!

Васіль Каваль.

УЛАДЗІМЕР ХАДЫКА

* *
*

У чорным змроку ліхтары
Дрыжаць, як спуджаныя зоркі.
З табой мне дзень дагаварыць
Імправізована—гаворкі?

З табой я думкі падзялю
І сьмехам выпалашчу душу.
Я восень строгую люблю,
Да строгай восені я рушу.

Падходзіць гэтакай парой
Туманны сон і месяц шкеліць...
Бадзёрыць досьветны настрой
Двароў вясёлая капэля.

Б'е вокны вецер, як жандар,
Радзее змрок над хатай ніцай...
Мне твой знаёмы любы твар
І ў час падзей апошніх сьніцца.

Хачу я ў днёх цябе спазнаць,
Але баюся патрывожыць.
Дарог (сялянскага радна)
Душа пазбавіцца ня можа.

У вас цяпер машынны звон
І шопат раніц—над парогам...
Праз шыбы сад стары відзён
І ў вецьцях чуцен даўгі рогат.

У гэтым садзе мы з табой
Зьбіралі травеньскую шчырасьць.
Гарэў я творчай барацьбой,
А ты мяне (за сны) журыла.

Былое зьнікла. Зараз вы
Усе пайшлі у калектывы.
І я—пад песьні бур жывых—
Працую ў горадзе шумлівым.

Як грамадзянін і поэт,
Я ў нашу будучыню веру:
За новы край, за новы сьвет
Я не шкадую былі шэрай.

Ад дум у п'яне, дзень у дзень,
Хаджу я ў грукаце панэлі.
К бярозам шлях не прывядзе,
Што ў сініх далях адшумелі.

Часы буянасьці...

Часы буянасьці прайшлі
І ў ходзе канулі штодзённым.
Нас нашы песьні прывялі
Да працы творчай і натхнёнай.

З заводаў, фабрык і лагчын
Шырокай, сьмелаю лавінай
Пайшлі мы дружна ў далячынь
І павялі сваю краіну.

І вось цяпер за крокам крок
У даль, упарта і нясплынна
Ідзе з вясноваю зарой
Мая каханая краіна.

Я чую рокат малаткоў
На бурным полымным заводзе.
Сталёвы плуг, сталёвы конь
Ральлю шырокую праводзіць.

Ён кліча новую зару
На даляў сьветлыя павекі.

Гадоў вялікіх буйны зрух
Перараджае чалавека.

І на палёх, дзе ветраў стынь
Мяце васеньнюю дарогу,
На межах зьбітых калектыў
У далеч трубіць перамогу.

Зямля цьвіце. Растуць рады.
Растуць юнацкія кагорты
Чырвона-буйныя гады
У вяках зьліваюцца ў акорды...

Часы буянасьці прайшлі
У ходзе канулі штодзённым...
Нас нашы песьні прывялі
Да працы творчай і натхнёнай.

г. Мсьціслаўль.

З. АСТАПЕНКА

За сучасную песьню

Адгрымела грамадзянская вайна. На тэму грамадзянскай вайны напісана шмат раманаў, вершаў і песьняў, намалявана шмат малюнкаў.

Але фронты грамадзянскай бойкі заменены фронтам сацыялістычнага будаўніцтва, будаўніцтвам буйнай прамысловасьці, па вёсцы калгасным будаўніцтвам. Вялікі размах сацыялістычнага спаборніцтва ахапляе кожны цэх, кожную ўстанову. Ударныя брыгады паасобных груп пераходзяць ва ўдарныя цэхі, ад ударных цэхаў да ўдарных заводаў.

Мы добра ведаем, якую ролю адыграла песьня ў часе заваёў Кастрычніка. Тую-ж самую ролю сьпевы павінны адыграць і ў сацыялістычным будаўніцтве. Пажаль у нас амаль што ўсё песьні яшчэ старыя, а іменна, што адбіваюць грамадзянскую вайну, напрыклад на розных дэманстрацыях, у штодзённым жыцьці даводзіцца сьпяваць усе гэтыя сьпевы. Бязумоўна добра прасьпяваць песьню, якая складзена ў завірухах рэвалюцыі, рэвалюцыйнымі паэтамі, але неабходнасьці песьні, якая-б адбівала сучаснасьць зьяўляецца больш чым патрэбнасьцю ў сучасны момант. Нават часта харавыя гурткі сьпяваюць песьні, як:

Сягодня субота,
А заўтра нядзеля,
Чаму ў цябе, хлопча,
Кашуля ня бела?

Праўда гэта народны сьпеў, але ён вее тым мінулым, ужо адкінутым, што мы называем беззваротным. Цяпер нам трэба ня толькі каб была кашуля бела ў нядзелю, а каб яна была кожны дзень. Гэты сьпеў сьпяваецца таму, што няма сучасных сьпеваў.

Надта добра зрабілі байцы ДУЧА, якія далі выклік расейскім пісьменьнікам і паэтам, каб тыя далі ім новыя песьні. Трэба лічыць дадатным зьявішчам, калі Уткін, Бязыменскі Бедны адгукнуліся і далі сапраўды сучасную песьню. Добра зрабілі і тыя кампазытары, якія пераклалі гэтыя песьні на ноты. Трэба таксама, каб нашы паэты паклапаціліся аб гэтым. І цяпер ужо можна знайсьці некаторы матар'ял. Напрыклад, трэба перакласьці на музыку некаторыя ўрыўкі з «Дзесятага падмурку» П. Труса

Я спадзяюся, што выказваю гэтую думку ад дзесяткаў тысяч будаўнікоў сацыялізму рабочых і бядняцка-серадняцкай часткі сялянства.

Віньнікаў Зьм.

Творы беларускіх пісьменьнікаў на расійскай мове

У Маскве выходзіць зборнік беларускай паэзіі. У гэтым зборніку будуць зьмешчаны творы, невялічкія аўтабіографіі і партрэты 25 аўтараў.

* *
*

Здадзены ў друк зборнік перакладаў на расійскую мову БелАППаўскіх празаікаў. Галавача, Каваля, Ліманоўскага, Лінкова, Мурашкі, Хурсіка, Гародні, Нікановіча, Барашкі і Явара.

Перад навальніцай вайны

БАРЫСЭВІЧ

Адрывак з аповесьці „Пагулянка“

...ні ноч завалакла неба і зямлю ...й посьцілкай, і ўсё жывое падавалася заснуць, Яўхім выйшаў ...ара. Прайшоўшы праз агарод і ...ён перасек лугавіну ў напрамку ...іцы і спыніўся ля кладкі. Сілуэт ...остаці затушаваўся кустамі.

...кол была цішына. Гукі вячэрняга ...ману таннелі ў нярухомым па... Над галавой зоркі загадкова ...ргвалі адна другой, як-бы баю... казаць голасна, каб не парушаць ...нага спакою. Толькі крынічка, ... як-бы спрасоньня, мармытала ...а незразумелае.

...хім стараўся прарэзаць вачмі ... гушчар у напрамку вёскі. Праз ...лькі хвілін яго вуха ўлавіла шпар...крокі. Усьлед за гэтым зусім бліз...мітусілася белая пляма. Ён кі... насустрач. Аленка ў белай сукенцы, ...змораная ад хуткай хады, спа... не магла гаварыць. Грудзі яе ...лёвана ўздымаліся і апушчаліся ...

— Бацька... хацеў... набіць... уця... — прагаварыла яна нарэшце ...вожана.

— Ды аддыхайся ты... Трэба-ж быць перціся,—з дакорам сказаў ...м. Абняўшы Аленку, ён прымусіў ...сесьці на траву. Некаторы час ...а маўчалі. Потым яна расказала, ...ацька ўвесь вечар лаяў яе. Загадуляць з Хвёдарам, а ўсё астат... выкінуць з галавы. Тады яна расказала, што гэтага ня будзе. ...ка ўзьлютаваў і кінуўся яе біць. ...расплакалася і ўхапілася за яго. ... Як толькі я пабачыла, што ён ударыў маці кулаком у грудзі, я выскачыла з хаты і пабегла сюды. Ня добры ў мяне бацька, чужы ён, а гэта крыўдна, гэта балюча—скончыла расказваць Аленка.

Яўхім маўчаў. У сярэдзіне яго ўсё кіпела. Зносіць далей такія зьдзекі ён ня мог. Трэба было як небудзь, раз назаўсёды, зьнішчыць гэта... Пазбавіцца ўсяго гэтага агіднага, бруднага...

— Аленка,—глуха пачаў ён.—Гэта трэба ўрэшце скончыць. Пойдзем да мяне... Цябе заб'юць дома... Чуеш? Пойдзем...

Аленка прыціскалася да Яўхіма і маўчала.

— Аленка, дык як?—пытаў Яўхім.

Абмеркаваўшы ў думках усе добрыя і дрэнныя бакі ўчынку, якія прапанаваў Яўхім, Аленка ціха загаварыла:

— А твае бацькі, Яўхім?... Што яны скажуць?

— Яны?... Нічога... Яны рады будуць...—пяўпэўнена выклікнуў Яўхім.

Аленка падняла на яго вочы і з сумненьнем паківала галавой.

— А калі мой бацька на злосьці што-небудзь зробіць?... Калі твае бацькі пабаяцца гэтага?

— Пабаяцца?... Ня з пужлівых, а ён няхай спрабуе...

Аленка не пераставала пільна ўглядацца ў вочы Яўхіма. Бачыла, што ў іх сьвеціцца моцная закаханасьць ёю, што ўсё аб чым ён гаварыў, выклікана абставінамі і што ён сам, у душы, вагаецца.

— Не... Не, Яўхім... Пайду дамоў; да сьмерці мо' і ня прыб'юць. А ты скажы сваім... Не супрацівіцца—добра. У нядзелю, як прыгоняць з пашы кароў, прыходзь за бальшак, дзе два дубы.—З гэтымі словамі хацела ўстаць, але моцныя рукі Яўхіма затрымалі яе. Зусім блізка адчула яго ўсхваляванае дыханьне. У твар ударыўся цёплы голас:

— Ты што? Уцякаць? пачакай...— і ўжо зусім няшчотна:—пойдзем... ня бойся...

Аленка адпіхнула Яўхіма. Жартуючы, прыгразіла:

— Сказала не... Калі не перастанеш, дык зусім ніколі ня прыду.

Яўхім кінуў доўгі і сумны погляд на Аленку, глыбока ўздыхнуў і апусьціўшы галаву на рукі, нярухома застыў.

Аленка бачыла, што Яўхіму не да жартаў, але ёй хацелася растрэсьці той сум, які яго апанаваў. Палажыўшы яму на плячо руку, ціха назвала:

— Яўхім...

Апошні не крануўся. Аленка прыхілілася бліжэй:

— Яўхімка... Ня сумуй...

Раптам, моцна прыціснуўшыся да Яўхіма, яна схапіла яго за руку і пацягнула да сябе.

— Любы... Я пажартавала...

Нечакана, апёкшы губы Яўхіма гарачым пацалункам, Аленка ўсхапілася і пабегла. Ноч абдытала яе белую постаць чорнымі віткамі і схавала зусім ад вачэй Яўхіма. Здалёку даляцеў голас:

— У нядзелю... за бальшаком...

Доўга зьвінелі ў вушох Яўхіма гэтыя словы, пакуль ціхі вецярок не падхапіў іх, не закруціў, не зьмяшаў з шолахам лісьцяў і ня кінуў некуды ў цемру. На сэрцы Яўхіма ў гэты час было ізноў лёгка і весела. Вочы яго ізноў блішчэлі дыямэнтамі і адбівалі новы, вялікі ўздым энэргіі, новы натоўп жаданьняў, новыя імкненьні да вялікіх учынкаў. Здавалася яму, што ўсё навакол сьмяецца і зьзяе. Крыніца ажыла і сваёй вадзяной гаворкай стараецца разбудзіць сонныя берагі.

Калі Яўхім вярнуўся да хаты і лёг у пуні на сена, ня скора заснуў. У галаве круцілася будучая нядзеля і два дубы.

* *
*

Вуліца клубілася людзкім гоманам. Паўскрай вёскі, у хаце Пётры Чорнага, быў хмяльны чад. Хрыпла надрываўся гармонік, накрываў сваім рохканьнем грубую лаянку і мацюгі. Скрозь махорачны дым, мільгацелі: рознаколерныя хусткі дзяўчат, хвацкія картузы, п'яныя твары. Паветра пенілася выпарэньнямі поту і кіслым, атрутным пахам самагонкі.

Моладзь круцілася ў дзікай польцы, заўзята тупала нагамі. Па кутках чулася шумная тузаніна з жадлівым сьмехам і дзявочым піскам.

У прасторным прысенку зграмадзіліся больш паджылыя. Яны таксама былі тут, не ад таго, каб паглядзець на скокі, а часам і самі прытупнуць, але больш прыемнасьці знаходзім ў выпіванках. За вялікім сталом, сабраўшыся па двое-трое, як у шынку, гарліва лілі ў горла самагонку. Па жорсткіх вузлаватых руках хадзілі бутэлькі, якія хутка пусьцелі. Крыклівы гоман густым шумам вырываўся на панадворак.

Чутно было паасобныя выклікі:

— ... я яго выцягну...
— Сядзь, другім разам.
— Пусьці, кажу... Я яму зьвярну пюхаўку на бок... дабяруся да смаркатага носа...

Гэта разбушаваўся Гузла. Яму хацелася выйсьці на вуліцу, але Цімох, які сядзеў з ім побач, цягнуў за кашулю назад.

— Сядзь... пасьпееш...—з п'янай упартасьцю казаў ён.

— Пусьці... Ў морду дам...—узьлютаваў Гузла.

— Сядзь, вып'ем...

— Ах ты...—выкрыкнуў моцнае слова былы палясоўшчык. Раз... І яго кулак з разьлёту ўткнуўся ў твар Цімоха. Апошні баўтануў ад удара галавой, але ня пусьціўшы кашулі з рукі, з павольнай упартасьцю ўзяў бутэльку і замахнуўся. Ня зусім п'яны Качурын у час абярнуўся, каб затрымаць удар. У гэты момант бойку заўважылі астатнія. Ня ведаючы, хто праў хто вінаваты, як заўсёды бывае ў такіх выпадках, на асабістых узаемаадносінах падзяліліся на два лягеры: адны за Гузлу, другія—супроць. Качурын працягваў трымаць руку Цімоха, а той у сваю чаргу ня выпушчаў кашулі Гузлы.

Пачуліся крыкі:

— Чаго трымаеш, пусьці іх...
— Ведама... Хахлы падзеляць і пацалюцца...

Нехта штурхануў Качурына з выгукам:

— Два ў драку, а...

Качурын адказаў ударам. Гузла з Цімохам сплялiся ізноў. Другія кінуліся разьнімаць, дапамагаць і завязалася агульная калатнеча. Загрукаталі лавы, Пачуўся звон разьбітых бутэлек.

У хаце, дзе моладзь забаўлялася выстукваньнем абсацамі аб падлогу, адначасова пачалося тоё-ж, што і ў прысенку.

Хвёдар Грыб пачаў чапляцца да Веркі Зубчонкавай. Васілю Жмякіну гэта не падабалася, але баючыся бідца, ён наважыўся ўшкуліць супраціўніка словамі. Надыйшоўшы да яго, запытаўся:

— Эй, Хвёдар... А дзе-ж твая Аленка?

Пры ўспаміне аб Аленцы, Хвёдар сьціснуў кулакі і вылаяўся мацюгом.

Жмякін зарагатаў. Працягваў уражаць:

— Што? што табе паказала красуня? Га... га... га...

Ахвяра клікаў—Хвёдар устаў, пагражаючы выцягнуў шыю і заікаючыся выцiснуў:

— А т-табе што? Нь-нюхаў?—Вялізарны чырвоны кулак наблізіўся да носу Васіля. Па твары яго прабег шэры дымок, але адступаць не хацелася; падкарпнуў яшчэ:

— Самыя вяршкі Яўхім зьліжа, а ты пас ціся... Гы... гы... гы...

Хвёдар ня вытрымаў. Вочы наліліся крывёю, шыя падоўжылася яшчэ больш. Словы вылятаді з прысьвістам:

— В-в-вось гэта б-б-будзе Яўхіму, — патрос ён левым кулаком—а гэта н-на...—і правым кулаком наўзмах ударыў Васіля.

— А... а... а...—сарвалася з адвіслай губы, на-за якой тырчалі акрываўленыя зубы.

— Хло-опцы... — Аднагучна крыкнула Верка.

Гэтага сыгналу толькі і чакалі. Нехта штурхнуў Хвёдара, нехта прыбавіў Васілю, нехта наваліўся і, пад сковыт зашрубаваўшыхся ў куты дзяўчат, разыгралася няміпучая, другая частка пагулянкі.

Гаспадар хаты, хоць і добра падвыпіў, але яшчэ захаваў крыху прытомнасьці, каб скеміць, якія могуць быць вынікі бойкі. Мець пабітымі ўсе шыбы ў вокнах ён не жадаў. Трэба было вывесьці бітуноў з хаты. Але так, як ніякія ўгаворы ў гэты час не маглі зрабіць уплыву, Пятро прызваў на дапамогу ўсе цьвярозыя сілы пагулянкі і ўжываючы фізычнае націсканьне, пачаў па аднаму выкідаць заўзятых зводнікаў за парог. Апошнія прымушаны былі часова спыніць сваю забаву.

Ёсьць звычай, на пагулянках ніколі не злоўжываць гасьціннасьцю гаспадара, у іншым выпадку ён ніколі больш да сябе нікога ня ўпусьціць. Загэтым і цяпер уся гульня ў Пётры Чорнага раскідалася. Большасьць была нездаволена. Стаялі на вуліцы кірмашовым натоўпам. Некалькі хлапцоў зграмадзіліся ў кучку і нешта жвава абмяркоўвалі. Потым радасна замахалі рукамі і закрычалі. Да іх кінуліся другія. Пагулянку рашылі перанесьці на хутар, да Кураша, у паўвярсты ад вёскі, на другі бок тракту. Гармонік ізноў зарохкаў. Хлапцы і дзяўчаты, невялічкімі групамі, накіраваліся ўздоўж дарогі ў канец вёскі.

* *
*

А ў гэты час ужо надыходзіла навальніца вайны. Насоўваліся хмары. Глуха ўздыхала зямля.

Заўтра, ня інакай, прыдзе ўраднік, і пагоняць усіх гэтым малайцоў туды, дзе жах і сьмерць, дзе няма людзей, дзе толькі адчай, дзе крывавыя стогны.

Але пакуль-што аб гэтым ня ведалі, а таму гулялі, таму ламалі адзін аднаму галовы, крывавілі на пагулянках насы, захапляліся, кахалі, зьбіраліся рабіць вясельлі дзе па згавору, а дзе праз адвечныя перашкоды бацькоў-уласьнікаў, якія пражылі сваё юнацтва, а юнацтва дзяцей ім было далёкае, незразумелае, бо ніяк-жа ня ўвязваліся запатрабаваньні сэрца і гаспадаркі.

1929 г.

ЗАКОНЫ І ПАСТАНОВЫ ЎРАДУ БССР

Пастанова

ЦЭНТРАЛЬНАГА ВЫКАНАЎЧАГА КАМІТЭТУ БССР

аб рэарганізацыі Віцебскай акругі ў вопытна-паказальную

Заслухаўшы даклад аб рэарганізацыі Віцебскай акру ў вопытна-паказальную, Цэнтральны Выканаўчы Камітэт Беларускай ССР пастанаўляе:

1. Ажыцьцяўленьне задач, якія выпікаюць з хуткага тэмпу індустрыялізацыі, сацыялістычнай перабудовы сельскай гаспадаркі, пасьпяховага выкананьня пяцігадовага пляну разьвіцьця народнай гаспадаркі і культуры патрабуе ад усіх органаў Савецкай улады новых форм работы, больш хуткіх яе тэмпаў, клясавай выразнасьці і гібкасьці апарату, набліжэньня яго да насельніцтва, рашучай барацьбы з усякага роду бюракратычнымі скажэньнямі і большага ўцягненьня ў савецкі апарат шырокіх мас працоўных (рабочых, батракоў і бядняцка серадняцкіх мас вёскі).

Выходзячы, у зьвязку з гэтым, з неабходнасьці рашучай і сьмелай перабудовы сыстэмы кіраўніцтва, дэцэнтралізацыі апэрацыйных функцый і павялічэньня адказнасьці выканаўцаў за даручаную ім работу, Цэнтральны Выканаўчы Камітэт ухваляе мерапрыемствы Ураду па рэарганізацыі сыстэмы кіраўніцтва Віцебскай акругі.

2. Надаючы вялікае значэньне даскапаламу і пасьпяховаму ажыцьцяўленьню гэтага вопыту і маючы на ўвазе, што тэмп работы па рэарганізацыі Віцебскай акругі нездавальняючы, Цэнтральны Выканаўчы Камітэт Беларускай ССР прапануе ўсім органам савецкай улады, асабліва ўсім цэнтральным установам БССР аказваць усялякую дапамогу справе рэарганізацыі Віцебскай акругі і зьвярнуць асаблівую ўвагу на палепшаньне работы ў акрузе, уважліва вывучаючы вопыт работы савецкага апарату.

3. Даручыць Прэзыдыуму Цэнтральнага Выканаўчага Камітэту Беларускай ССР распрацаваць шэраг дадатковых мерапрыемстваў па масаваму вылучэньню ў савецкі апарат Віцебскай акругі рабочых, батракоў, сялян-беднякоў і сераднякоў, а таксама ўзмацніць гэтую акругу працаўнікамі цэнтральных устаноў, забясьпечыўшы адначасова правядзеньне мерапрыемстваў па падрыхтоўцы і дачы адпаведнай кваліфікацыі тым работнікам, якія будуць вылучаны на работу ў Віцебскую акругу.

4. Адзначаючы, што ўцягненьне шырокіх мас рабочых, батракоў і бядняцка-серадняцкага сялянства ў справу рэарганізацыі акругі зьяўляецца гарантыяй пасьпяховасьці гэтае работы, прапанаваць Прэзыдыуму Цэнтральнага Выканаўчага Камітэту і Віцебскаму Акруговаму Выканаўчаму Камітэту шырока асьвятляць сярод працоўных мэты, задачы і прынцыпы рэарганізацыі, уздымаючы творчую ініцыятыву мас па далейшаму палепшаньню сыстэмы і мэтадаў працы савецкага апарату.

5. Прызнаць нездавальняючым удзел цэнтральных устаноў і народных камісарыятаў у справе рэарганізацыі Віцебскай акругі ў вопытна-паказальную.

Запрапанаваць усім народным камісарыятам і цэнтральным установам Беларускай ССР, разам з Народным Камісарыятам Рабоча-Сялянскай Інспэкцыі, узмацніць жывы інструктаж па сваіх галінах работы і весьці далейшую распрацоўку і канкрэтызацыю мэтадаў і сыстэмы работы рэарганізаванага апарату.

6. Прызнаючы, што рэарганізацыя Віцебскае акругі зьяўляецца значным крокам наперад у справе спрашчэньня сыстэмы кіраўніцтва і рацыяналізацыі апарату, Цэнтральны Выканаўчы Камітэт Беларускай ССР, аднак, ня лічыць гэтым вычарпанай справу рацыяналізацыі дзяржаўнага апарату і прапануе Прэзыдыуму Цэнтральнага Выканаўчага Камітэту і Савету Народных Камісараў Беларускай ССР праводзіць у далейшым нясупынную работу па спрашчэньні сыстэмы кіраўніцтва, шляхам далейшай дэцэнтралізацыі апэрацыйных функцый, зьнішчэньня паралелізму, спрашчэньня структуры кіраўнічага апарату і самой справы кіраўніцтва.

Старшыня Цэнтральнага Выканаўчага Камітэту БССР **А. ЧАРВЯКОЎ**.

Сакратар Цэнтральнага Выканаўчага Камітэту БССР **А. ХАЦКЕВІЧ**.

25-га лістапада 1929 г.
гор. Менск.

Постановление

ЦЕНТРАЛЬНОГО ИСПОЛНИТЕЛЬНОГО КОМИТЕТА БЕЛОРУССКОЙ ССР

о реорганизации Витебского округа в опытно-показательный

Заслушав доклад о реорганизации Витебского округа в опытно-показательный, Центральный Исполнительный Комитет Белорусской ССР постановляет:

1. Осуществление задач, вытекающих из быстрого темпа индустриализации, социалистической перестройки сельского хозяйства, успешного выполнения пятилетнего плана развития народного хозяйства и культуры, требует от всех органов советской власти новых форм работы, более быстрых ее темпов, классовой четкости и гибкости аппарата, приближение его к населению, решительной борьбы со всякого рода бюрократическими извращениями и большего вовлечения в советский аппарат широких масс трудящихся (рабочих, батраков и бедняцко-середняцких масс деревни).

Исходя, в связи с этим, из необходимости решительного и смелого переустройства системы управления, децентрализации оперативных функций и увеличения ответственности исполнителей за порученную им работу, Центральный Исполнительный Комитет одобряет мероприятия Правительства по реорганизации системы управления Витебского округа.

2. Придавая большое значение точному и успешному осуществлению этого опыта и имея в виду неудовлетворительный темп работы по реорганизации Витебского округа, Центральный Исполнительный Комитет Белорусской ССР предлагает всем органам советской власти, особенно всем центральным учреждениям БССР оказывать всяческое содействие делу реорганизации Витебского округа и обратить особенное внимание на улучшение работы в округе, внимательно изучая опыт работы советского аппарата.

3. Поручить Президиуму Центрального Исполнительного Комитета Белорусской ССР разработать ряд дополнительных мероприятий по массовому выдвижению в советский аппарат Витебского округа рабочих, батраков, крестьян-бедняков и середняков, а также укрепить этот округ работниками центральных учреждений, обеспечив одновременно проведение мероприятий по подготовке и даче соответствующей квалификации тем работникам, которые будут выдвинуты на работу в Витебский округ.

4. Отмечая, что вовлечение широких масс рабочих, батраков и бедняцко-середняцкого крестьянства в дело реорганизации округа является гарантией успешности этой работы, предложить Президиуму Центрального Исполнительного Комитета и Витебскому Окружному Исполнительному Комитету широко освещать среди трудящихся цели, задачи и принципы реорганизации, поднимая творческую инициативу масс по дальнейшему улучшению системы и методов работы советского аппарата.

5. Признать неудовлетворительным участие центральных учреждений и народных комиссариатов в деле реорганизации Витебского округа в опытно-показательный.

Предложить всем народным комиссариатам и центральным учреждениям Белорусской ССР, вместе с Народным Комиссариатом Рабоче-Крестьянской Инспекции, укрепить живой инструктаж по своим отраслям работы и вести дальнейшую разработку и конкретизацию методов и системы работы реорганизованного аппарата.

6. Признавая, что реорганизация Витебского округа является значительным шагом вперед в деле упрощения системы управления и рационализации аппарата, Центральный Исполнительный Комитет Белорусской ССР, однако, не считает этим исчерпанным дело рационализации государственного аппарата и предлагает Президиуму Центрального Исполнительного Комитета и Совету Народных Комиссаров Белорусской ССР проводить в дальнейшем непрерывную работу по упрощению системы управления путем дальнейшей децентрализации оперативных функций, устранения параллелизма, упрощения структуры управленческого аппарата и самого дела управления.

Председатель Центрального Исполнительного Комитета БССР **А. ЧЕРВЯКОВ**.

Секретарь Центрального Исполнительного Комитета БССР **А. ХАЦКЕВИЧ**.

25 ноября 29 г.
г. Минск.

ПАПРАЎКА

У пастанове ЦВК і СНК БССР за 28-IX—29 г. „пра зьмену абзаца 6-га арт. 70[1] палажэньня пра мясцовыя фінансы БССР" (апублікавана ў „Савецкай Беларусі" 5-X—29 г., № 228) замест слоў „ажыцьцёвіць гэтую пастанову з 1-га кастрычніка 1929 г." належыць чытаць „ажыцьцёвіць гэтую пастанову з 1 кастрычніка 1928 г.".

ХРОНІКА

Рэарганізацыя вясковых школ сацвыху

Калегія Наркамасьветы лічыць патрэбным навучальны год у вясковых чатырох і сямігадовых школах увязаць з сэзоннасьцю працы ў калгасе. Увязка павінна быць праведзена з такім разьлікам, каб школа працавала на працягу ўсяго году з 2-хмесячным перапынкам, які настаўнік павінен скарыстаць для свайго чарговага адпачынку. У гэтым навучальным годзе перапынкі будуць з 15 студзеня да 15 лютага і з 15 чэрвеня да 15 ліпеня.

Пастаноўлена праграму вясковай школы чатырохгодкі і І канцэнтру вясковай сямігодкі перабудаваць такім чынам, каб сацыялістычная рэканструкцыя сельскай гаспадаркі займала цэнтральнае месца ва ўсіх камплексах усіх 4-х гадоў навучаньня. На другім годзе навучаньня адзіным комплексам у праграмах павінен быць комплекс „Наш калгас". Другі канцэнтр вясковых сямігодак павінен зараз-жа перайсьці на праграму навучаньня школ сялянскай моладзі. У гэтых праграмах галоўнае месца павінна быць адведзена вывучэньню калектывізацыі і каапэраваньня сельскай гаспадаркі, а таксама шляхоў арганізацыі. Канчатковае афармленьне штатаў і матар'яльнага забясьпечаньня рэарганізуемай вясковай сямігодкі будзе зроблена з пачатку новага навучальнага году. На працягу двух гадоў усе вясковыя сямігодкі павінны быць рэарганізаваны па тыпу школ сялянскай моладзі.

Навукова-мэтадалёгічнаму камітэту і Белдзяржвыдавецтву запрапанавана ў працягу 2-х месяцаў пераапрацаваць і выдаць новыя навучальныя пляны, праграмы і падручнікі для 4-х і 7-х гадовых школ.

Інспэктарам школ сацвыху НКА запрапанавана ў тыднёвы тэрмін даць указаньні месцам аб прыстасаваньні навучальнага году і праграм у вясковых 4-х і 7-х гадовых вясковых школах да выкананьня паказаных вышэй задач.

У калегіі Наркамасьветы

Калегія Наркамасьветы пастанавіла І і ІІ Белдзяржтэатры перавесьці на бесперапынны рабочы тыдзень шасьціднёўку.

* * *

Калегія НКА згадзілася з арганізацыяй Беларускага Тэатру Рабочай Моладзі „Трам'у".

Пастаноўлена прасіць Сав. Нар. Кам. БССР аб выданьні пастановы аб пераводзе рабочых, якія працуюць у „Трам'е", на дзённую работу ў прадпрыёмствах. Побач з гэтым пастаноўлена прасіць СНК аб выдачы Трам'у 7200 руб. на ўтрыманьне. З будучага бюджэтнага году ўтрыманьне „Трам'у" будзе ўнесена ў каштарыс НКА.

* * *

Калегія НКА згадзілася з меркаваньнем Галоўмастацтва аб папулярызацыі 5-цігодкі праз усе віды мастацтва.

Белдзяржвыдавецтву даручана выдаць для хат-чытален, нардамоў і клюбаў мастацкую дыяграму аб пяцігодцы БССР.

Радыё—працоўным

Надыходзячы зімовы пэрыяд характэрызуецца значным пашырэньнем попыту на радые-апаратуру. [illegible]

саматужнай арцелі „Промкааналемэнт" 2.000 батарэяк да кішэнных ліхтароў, [illegible]

[illegible]

М. Пакроўскі.

НОВЫЯ КНІГІ

[illegible]

СПРАВАЧНЫ АДДЗЕЛ

КАТЫРОЎКА ПАПЕРЫ на 23-е сьнежня 1929 г.

[illegible]

[illegible]

ШАХМАТЫ № 43 (188)

Пад рэдакцыяй А. А. Каспэрскага

Эцюд М. Пэрльмана—Менск.

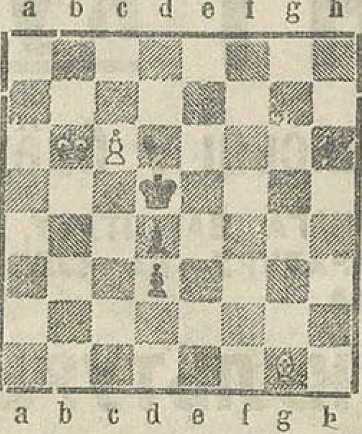

[illegible]

Белыя пачынаюць і выйграваюць.

Шахматная гульня па саюзу Мэдсанпраца.

[illegible]

Разьвязаныя шахматныя задачы.

[illegible]

Апавяшчэньні

[illegible]

ДОМ АСЬВЕТЫ

[illegible]

Адказны рэдактар **П. ШАСТАКОЎ**.

ТЭАТР-КІНО

КІНО-ТЭАТР „КУЛЬТУРА".	З пятніцы 20 сьнежня „ЧЫНЫ І ЛЮДЗІ" (чэхаўскі альманах) Звыш праграмы: кіно хроніка Савкіно № 67
КІНО „ІНТЭРНАЦЫЯНАЛ".	З панядзелка 23 сьнежня „САЛАЎКІ" у 7 частках. Звыш праграмы: часопісь Савкіно № 69 Пачатак а 7 гадзіне.
1-Ы ДЗІЦЯЧЫ КІНО-ТЭАТР „ЮНЫ ПІАНЭР"	З панядзелка 23 сьнежня „АДАРВАНЫЯ РУКАВЫ" кіно-навэля ў 6 частках. Каса адчынена з 2 гадзін.
КІНО „ПРАЛЕТАРЫ"	З панядзелка 23 сьнежня „АБЛОМАК ІМПЭРЫІ" Карціна ў 6 частках. Звыш праграмы: кіно-хроніка Совкіно № 61. Пачатак а 7 гадзіне.

Весткі ЦК КП(б)Б і бюлетэнь АПАД „У дапамогу партвучобе" РЭАРГАНІЗАВАНЫ Ў АДНУ ПАРТЫЙНУЮ ЧАСОПІСЬ

„ПАРТЫЙНЫ РАБОТНІК"

АДЧЫНЕНА ПАДПІСКА НА 1930 г. на „ПАРТЫЙНЫ РАБОТНІК"

Орган ЦК КП(б)Б.—Выходзіць 2 разы ў месяц.

1-ы НУМАР ВЫЙДЗЕ 1-га СТУДЗЕНЯ 1930 году.

„ПАРТЫЙНЫ РАБОТНІК"—абагульвае вопыт партыйнай работы, зьмяшчае кіраўнічыя артыкулы па партыйнаму будаўніцтву і пытаньнях гаспадарчай і культурнай работы, з пункту гледжаньня партыйнага кіраўніцтва.

„ПАРТЫЙНЫ РАБОТНІК"—вывучае вопыт і практыку партыйнай работы на мясцох, асьвятляе работу нізавых партыйных арганізацый, абгаварвае мэтады і задачы партыйнай работы, высьвятляе дадатны вопыт работы і пераносіць яго ва ўсе ячэйкі.

„ПАРТЫЙНЫ РАБОТНІК"—дае ўсе неабходныя для партыйнага работніка, агітатара і прапагандыста матар'ялы—факты, лічбы па пытаньнях бягучай працы.

„ПАРТЫЙНЫ РАБОТНІК"—дапамагае ў практычнай рабоце кіруючым кадрам партработнікаў. сэкратарам і агітпропам, членам бюро ячэек, кіраўнікам парт. асьветы, групоргам, ячэйкорагам, зьвенорагам і інш.

„ПАРТЫЙНЫ РАБОТНІК"—асьвятляе чарговыя пытаньні камсамольскай работы, з пункту гледжаньня партыйнага кіраўніцтва.

„ПАРТЫЙНЫ РАБОТНІК"—ставіць на абгаварэньне новыя пытаньні партыйнай работы і кіраўніцтва, высьвятляе новыя формы партыйнай і масавай работы ў пэрыяд сацыялістычнай рэканструкцыі.

„ПАРТЫЙНЫ РАБОТНІК"—рэгулярна зьмяшчае крытыку і бібліяграфію, літаратуры па пытаньнях партыйнага будаўніцтва і масавай работы ў горадзе і вёсцы.

„ПАРТЫЙНЫ РАБОТНІК"—зьмяшчае партыйныя дырэктывы па важнейшых пытаньнях.

КОЖНАЯ ГАРАДЗКАЯ І ВЯСКОВАЯ ПАРТЫЙНАЯ І КАМСАМОЛЬСКАЯ ЯЧЭЙКА, КОЖНЫ АГІТАТАР, ПРАПАГАНДЫСТ, ЦЭХАВЫ, ГРУПАВЫ І ЗЬВЕНАВЫ АРГАНІЗАТАР, КОЖНЫ ПАРТЫЙНЫ АКТЫВІСТ—ПАВІННЫ ПАДПІСАЦЦА НА ЧАСОПІСЬ „ПАРТЫЙНЫ РАБОТНІК".

ПАДПІСКУ ПРЫМАЮЦЬ: Бюро падпіскі Белдзяржвыдавецтва Менск, Плац Волі № 5, аддзел падпіскі Аддзел выдату РСФСР, Менск, Савецкая, 54. Усе паштовыя аддзяленьні і пісьмаводы.

УМОВЫ ПАДПІСКІ

На 1 м-ц — 25 кап. На 6 м-цаў — 1 р. 50 к.
На 3 м-цы — 75 кап. На 1 год — 2 р. 75 к.

КОШТ АСОБНАГА НУМАРУ—15 кап.

АДРАС РЭДАКЦЫІ: Менск, вул. Карла Маркса, 14, ЦК КП(б)Б. Рэдакцыя часопісі „ПАРТЫЙНЫ РАБОТНІК".

Партыйныя і комсамольскія ячэйкі, распаўсюджвайце часопісь „ПАРТЫЙНЫ РАБОТНІК"

ТРЕБУЮТСЯ ПОДСОЧНИКИ И ЛЕСОВОДЫ

для занятия должностей обследователей производ. работ и проммастеров.

Предложения с указанием образования и стажа направлять: Москва, Ильинка 3-4, пом. 19 Московскому Району „ЛЕСОХИМ".

[illegible]

СЬПЯШАЙЦЕСЯ ПАДПІСАЦЦА!

„САВЕЦКАЯ БЕЛАРУСЬ"

у—1930—годзе

ВЫСЫЛАЕ ДАРМОВА

КОЖНАМУ ГАДАВОМУ ПАДПІСЧЫКУ ДАДАТАК

ДВУХТЫДНЁВУЮ ІЛЮСТРАВАНУЮ ЧАСОПІСЬ

„ЧЫРВОНАЯ БЕЛАРУСЬ"

Паўгадовыя падпісчыкі таксама могуць атрымаць ЧАСОПІСЬ за даплату ў 75 кап.

УСТАНОВАМ ЧАСОПІСЬ ВЫСЫЛАЦЦА НЯ БУДЗЕ.

БЕЛАРУСКАЕ ДЗЯРЖАЎНАЕ ВЫДАВЕЦТВА

ЧЫРВОНАЯ БЕЛАРУСЬ

Ілюстраваная двухтыднёвая часопісь

Адказны рэдактар МІХАСЬ ЧАРОТ

„ЧЫРВОНАЯ БЕЛАРУСЬ" будзе высьвятляць у мастацкім слове і у багатай ілюстрацыі рост і разьвіцьцё сацыялістычнага будаўніцтва БССР і ўсяго Савецкага Саюзу, рэканструкцыю народнай гаспадаркі, посьпехі індустрыялізацыі і калектывізацыі сельскай гаспадаркі, шляхі культурнай рэвалюцыі.

„ЧЫРВОНАЯ БЕЛАРУСЬ" будзе знаёміць чытача з рэвалюцыйнымі падзеямі на ўсім сьвеце, а таксама з найважнейшымі зьявамі сацыялістычнай эканомікі і культуры.

„ЧЫРВОНАЯ БЕЛАРУСЬ" будзе зьмяшчаць на сваіх старонках: апавяданьні, вершы, нарысы, падарожжы, фэльетоны, артыкулы з палітычнага, эканамічнага, культурнага і мастацкага жыцьця; мастацкія навінкі, ілюстрацыі, рэпрадукцыі з твораў выдатнейшых мастакоў, а таксама гумарэскі, пародыі, старонкі сатыры і гумару з шаржамі і карыкатурамі.

„ЧЫРВОНАЯ БЕЛАРУСЬ" будзе адлюстроўваць усё бягучае жыцьцё мастацтва як савецкага, гэтак і сусьветнага, найбольш буйныя зьявы ў літаратуры, тэатры, кіно.

Часопісь „ЧЫРВОНАЯ БЕЛАРУСЬ" будзе прадавацца: ва ўсіх кнігарнях Белдзяржвыдавецтва, у кнігарнях ЦРК, кіёсках контрагенцтва друку, газ. чыгуначных і паштовых, а таксама газэтаносцамі па ўсіх гарадох і мястэчках БССР

УМОВЫ ПАДПІСКІ:
на год . . . 3 р.
на 6 месяцаў. 1 р. 50 к.
на 3 месяцы. 75 к.
КОШТ АСОБНАГА НУМАРУ—15 к.

№ 1 ВЫЙДЗЕ 1 СТУДЗЕНЯ 1930 ГОДУ

ПАДПІСКУ ПРЫМАЕЦЦА: у бюро падпіскі Белдзяржвыдавецтва (Менск, Савецкая, 63), Цэнтральнай кнігарні БДВ (Менск, р. Ленінскай і Савецкай), усіх аддзяленьнях БДВ, кнігарнях ЦРК, кіёсках контрагенцтва друку, [illegible]

Галоўлітбел 595. Друкарня БДВ